ORAS
Giedra, šilčiau, temperatūra 60°. Saulė teka 6:17, leidžiasi 4:52

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily In America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

VOL. XLI Kaina 5c ...go 8, Ill. Ketvirtadienis, Spalio - October 28 d., 1954 m. Price 5c 254

EISENHOWER NETIKI SOVIETU PASIKEITIMU

Lietuvos užgrobimo bylos tyrinėjimai

ALT komisijos Lietuvos pavergimo dokumentams rinkt pranešimas apie apklausinėjimus Chicagoj

Komiteto teisinis patarėjas McTigue savo pranešime posėdyje įvertino liudytojo parodymą, kaip ypatingai svarbų tai bylai.

Bolševikų kalėjimų "reformos"

Po to buvo pakviestas kitas lietuvių liudytojas buvęs bolševikų invazijos metu vieno kalėjimo viršininkas Lietuvoje ir turėjęs progos iki jo atleidimo stebėti bolševikų metodus.

Saugumo sumetimais liudytojas liudijo "J. Kalnėno" vardu.

Liudytojas pareiškė:

Bolševikams okupavus Lietuvą, pirmasis jų žvilgsnis buvo kreipiamas į Lietuvos kalėjimus, būtent: 1) išlaisvinimas iš kalėjimų komunistų kalinių, kurie tuoj buvo skiriami į įvairias aukštas valstybines vietas, neišskiriant nei pačios kalėjimo tarnybos ir 2) įvedimas į Lietuvos kalėjimus sovietinės kalėjimų sistemos, kuri visais atžvilgiais skyrėsi nuo įprastos kalėjimų sistemos, kuri buvo vykdoma pagal priimtus tarptautinius nuostatus.

Sovietinio pragaro celės

Kelioms savaitėms praslinkus po raudonosios armijos įžengimo Lietuvon buvo įvykdytas kalėjimo pastatų pertvarkymas. Rūsys ir visos kitos patalpos, kurios buvo galima perdirbti į kameras, buvo pertvarkytos į mažas kaliniams laikyti celes. Iš koplyčių buvo padaryti sandėliai. Pagal Lietuvos įstatymus kiekvienam suimtajam turėjo tekti 16 kūb. metrų oro, gi bolševikai kalėjimą pertvarkė visiškai nesilaikydami to dėsnio — jie į mažiausias kalėjimo celes talpino po keletą asmenų taip, kad nebūdavo vietos jiems net atsigulti ir pajudėti. Kalėjime veikusios dirbtuvės buvo naikinamos, o jų patalpose įrengiamos kaliniams laikyti kameros. Dirbtuvių reikalingumas, kaipo kalinių užsiėmimo ir auklėjimo priemonė, buvo nereikalinga.

Bolševikams okupavus Lietuvą iš pat pirmųjų dienų buvo pradėti vykdyti masiniai gyventojų areštai. Man, kaip kalėjimo viršininkui dažnai buvo neaišku, už ką ką jie yra suimami ir laikomi izoliuoti. Kai lankydamasis kamerose paklausdavau suimtuosius, už ką jie kalinami, jie to dažniausiai patys nežinodavo. Daugeliui atveju tardymai vykdavo nakties metu. Jie prasidėdavo 10 val. vakarą ir baigdavosi apie 6 val. ryto.

Tardydavo per ištisas naktis

Kalinių nuotaikos buvo ypatingai prislėgtos. Aš esu įsitikinęs, kad iš jų apie 50% buvo paveikti psichiniai, nes nuolatiniai naktiniai tardymai atsiliepė į suimtųjų nervus. Man kaip patyrusiam kalėjimo administratoriui, buvo visiškai aišku, kad toks tarymų būdas buvo specialiai praktikuojamas Sovietų sistemoje, kad visais atžvilgiais palaužtų suimtąjį ir išgautų iš jo NKVD pareigūnų primestų kaltinimų prisipažinimą. Kiek atmenu, per labai trumpą laiką kalėjime įvyko trys kalinių savižudybės, nežiūrint, kad visa kalinių priežiūra buvo žymiai sustiprinta. Apie kalėjime mirusius ar nusižudžiusius namiškiam visiškai nebuvo pranešama. Jų lavonai buvo naktimis laidojami kalėjimo kieme arba kur nors apylinkės miškuose. Kai aš kvotų skyriaus viršininkui priminiau, kad būtų labai humaniška pranešti giminėms apie suimtojo mirtį, aš tiesiog buvau pavadintas kvailiu.

Viską tvarkė "padėjėjai"

Bolševikams okupavus Lietuvą tuojau buvo priskirti prie manęs du rusai karininkai, mano padėjėjais, kurie už kelių savaičių pasirodė NKVD operatyvinių pareigūnų uniformuose ir priklauso bolševikų saugumo policijos tarnybai. Visi patyrę tarnautojai buvo iš darbo atleidžiami, o į jų vietą skiriami be jokio patyrimo asmenys, dažnai komunistų partijos nariai ir komunistų politinės policijos įsakymu. Kiek vėliau kalėjimui buvo priskirtas specialus politinis komisaras Isajev.

(Bus daugiau)

Adlai pasipiktinęs respublikonų melu

Sudaręs blogą įspūdį užsieny

NEW YORKAS. — Buvęs ir, tur būt, būsimas demokratų kandidatas į prezidentus Adlai Stevenson savo kalboj Brooklyne apgailestavo, kad respublikonai savo nesugebėjimu valdyti sukėlę blogą įspūdį apie Ameriką užsieny.

Namie matomos aiškios respublikonų pastangos įtikti tik mažai gyventojų daliai. (Vienoj ankstyvesnėj kalboj Stevensonas išsireiškė, kad respublikonai duosnūs masėms tik savo maldomis).

Šmeižtų kampanija

Savo rinkiminę kampaniją respublikonai remiasi "komunizmu, asmenybių likvidavimu ir šmeižtais", kalbėjo Stevensonas.

Jie tai laiko dideliu žygiu, bet jei Thomas Jefferson nebus apšauktas vagim, bus stebuklas, ironizavo Stevensonas.

Italijoj žuvusių žmonių skaičius pakilęs iki 400

Potvyniai, slenkanti žemė sukėlė baisią katastrofą

SALERNO, Italija. — Salernos įlankos pakraščiuose darbuojasi šimtai gelbėjimo komandų žmonių, ieškodami žemės užverstų ir paskendusių žmonių lavonų.

217 žuvusių žmonių jau surasta, bet manoma, kad bus žuvę apie 400. Katastrofai pradžią davė baisios liūtys. Bėgęs pakalniui vanduo apnešė Salerno, Vietros ir kitus aplinkinius miestelius žemėmis, dumblu. Bet už vis daugiausia nuostolių pridarė pats vanduo, apsėmęs ištisas vietoves.

KORESPONDENTAI MANO, LAIMĖS DEMOKRATAI

WASHINGTONAS, D. C. — Iš 50 laikraščių korespondentų sostinėj 39 išsireiškė, kad jų manymu lapkričio 2 d. rinkimuose laimės demokratai.

Iš jų tik 3 įsitikinę respublikonų dauguma Atstovų rūmuose. Tik 11 iš šių 50 korespondentų mano, kad Senate dauguma ir toliau turės respublikonai.

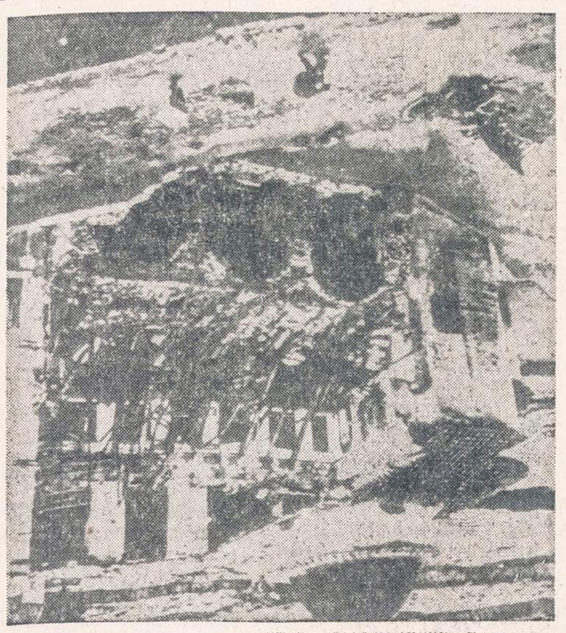

Italijoje, Salerno apylinkėje, įvyko didelis potvynis, kurio pasėkoje žuvo per 200 žmonių. Šimtai žmonių nukentėjo (buvo sužeisti) ir apie daugelio likimą dar nėra žinių.

PAVERGTOSIOS JUNGTINĖS TAUTOS PRAŠO PANAIKINTI VERGŲ DARBUS

Prievartos darbais laikytini ir kolchozai

NEW YORKAS. — Socialinės komisijos sekretorius dr. Trimakas referavo PJT Seimui apie Sov. S-gos ir jos pavergtuose kraštuose tebepraktikuojamą prievartinį darbą, nežiūrint, kad JT š. m. balandžio 27 d. prievartos darbus pasmerkė.

Tiesa, po to sovietai prievartinę darbo sistemą vadina "pataisos darbu" ir visaip kitaip prievartos darbus stengiasi maskuoti.

Diskusijose dėl Trimako pranešimo iškelta mintis, kad prievartos darbu reikia laikyti ir kolchozninkų darbą, nes ir jie yra prie barbovietės pririšti.

PJT Seimas nutarė prašyti JT imtis žygių sovietinę prievartinio darbo sistemą panaikinti; uždrausti nuostatus, varžančius darbininkų organizavimosi laisvę ir įsteigti specialų JT organą prievartinio darbo praktiškai sukliudyti.

Seimas taip pat nutarė atsišaukti į laisvojo pasaulio religines, humanistines, labdaros, visuomeninės ir darbo organizacijas bei įstaigas, prašydamas kelti balsą prieš darbo vergiją Sov. S-gos pavergtuose kraštuose.

Prieš antireliginę agresiją

PJT Socialinės komisijos narys Vahteris (estas) referavo PJT Seimui apie sovietų antireliginę agresiją pavergtuose kraštuose, ypač suaktyvintą paskutiniu metu. Išklausęs pranešimo ir atstovų pasisakymų dėl religijos persekiojimo sovietų pavergtuose kraštuose, PJT Seimas nutarė: pareikšti protestą bei pasmerkimą pasibaisėtinai sovietinei antireliginei praktikai ir bažnyčių persekiojimui, ir atsišaukti į pasaulio sąžinę, kad ji pakeltų balsą prieš religijos persekiojimą pavergtojoj Europoj; 2) atsišaukti į JT, kad imtųsi iniciatyvos religijos persekiojimui sustabdyti ir bažnyčios nepriklausomybei bei sąžinės laisvei atstatyti; 3) atsišaukti į JT daryti žygių išlaisvinti kard. Mindszenty, arkiv. Beran, kard. Wyszynskiui ir kitiems hierarchams bei kunigams, kalinamiems dėl savo religinių pareigų vykdymo.

Glaudūs ryšiai tarp PJT ir JTO

Kaip iš PJT Seimo svarstytų klausimų priimtų nutarimų matyti, PJT Seimas posėdžiavo labai intensyviai. Pertraukos metu delegacijų pirmininkai turėjo pasikalbėjimą su NY didžiosios spaudos atstovais. Pačių PJT spaudos biuras taip pat labai aktyviai reiškėsi, kas pusvalandis leidžiamais biuleteniais informuodamas apie PJT posėdžio pranešimus, diskusijas ir nutarimus JT delegacijas ir prie JT akredituotus spaudos atstovus. Tuo būdu buvo sudarytas labai gyvas ryšys tarp PJT ir JT.

McCarthy klausia, kas buvo Peress globėjai armijoj

Pasiuntė laiškus sekr. Stevens, Senato k-to pirmininkui Watkins

WASHINGTONAS, D. C. — Senatorius McCarthy kreipėsi į armijos sekretorių Robert Stevens, kad jis paskelbtų, kaip žadėjo, kas pakėlė į majorus karinę prievolę atliekantį dantų gydytoją Irving Peress, nežiūrint, kad jis atsisakė išpildyti lojalumo pareiškimą.

McCarthy vadina Peress komunistų partijos organizatorium. Dėl Peress prasidėjo patys didieji ginčai tarp senatoriaus ir armijos departamento, kai pirmasis susikirto ir užgavo gen. Zwicker, Peresso vyr. viršininką.

McCarthy pasiuntė ir dvi telegramas senatoriui Watkins (resp. Uhta), kuris vadovavo Senato komitetui, tyrusiam McCarthy elgesį ir pasiūlusiam senatorių papeikti. McCarthy reikalauja, kad Watkins ligi lapkričio 8 d. duotų parodymus, kas globojo armijoj Peress, koks viršininkas pakėlė į majorus ir paleido į atsargą su geriausiu pasižymėjimu. Watkins turįs tuos viršininkus žinoti, nes jis užtikrinęs, jog gen. Zwicker už tai neatsakingas, sako McCarthy.

— Iš atbėgusių Gvatemalos komunistų ir prokomunistų, Arbenzo šalininkų, Argentinos vyriausybė 25 uždarė į kalėjimą. Suėmimo priežastys neskelbiamos.

Vėliausios Žinios

— V. Vokietijos kancleris Konrad Adenauer, atvykęs į Washingtoną, pareiškė savo tautos dėkingumą JAV už grąžinimą Vokietijos į laisvųjų tautų tarpą.

— JAV ambasadorius Varšuvoj antrą kartą aplankė sanatorijoj esantį Hermann Field, architektą iš Clevelando, kurį komunistai išlaikė nekaltai kalėjime 5 metus.

— Prezidentas Eisenhoweris penktadienį aplankys Detroitą, Clevelandą, Louisville ir gal dar vieną kitą miestą ir pasakys rinkimines kalbas.

— Čekoslovakijos vyriausybė davė suprasti, kad ruošiasi paleisti nekaltai suimtų vietinių ir svetimšalių, kurie buvo areštuoti su JAV piliečiais Fieldais 1949 metais.

— 2 JAV lėktuvai, skirti kovai su povandeniniais laivais, nepasiekė savo bazės Virginijoj, išskridę kariniams pratimams. Atlante užtikti alyvos klanai, leidžią manyti, kad bent vienas lėktuvas tikrai nuskendo. Kiekviename "Grumman Guardian" tipo lėktuve buvo po 3 lakūnus.

— Argentinoj ties Bebedero miestu nukrito karinis lėktuvas su 10 vyrų, kurie visi žuvo.

— Louisvillej, Ky., du banditai užpuolė Liberty National Bank ir pagrobė $50,000.

— Prez. Eisenhoweris pakėlė į aviacijos generolus pirmą negrą pulk. Benjamin Davis, 41 metų II pasaulinio karo veteraną. Jo tėvas, dabar atsargoj, buvo pirmas negras, pakeltas į armijos generolus.

— Po 4 metų Anglijos pastangų, komunistinė Kinija galiausiai paskyrė savo oficialų diplomatinį atstovą. Jis yra Huan Hsiang, studijavęs Anglijoj ekonomiką ir ligi šiol tarnavęs Peipingo ambasadoj Stockholme.

— Bethlehem Steel Co. savo laboratorijose ieško būdų pastatyti paprastesnį atominį reaktorių prekybos laivams varyti.

— 22 lenkų jūrininkai, tarp jų ir pats kapitonas, išskrido iš Formozos į JAV. Jie yra antikomunistai iš Lenkijos prekinio laivo, pagauto kinų nacionalistų karo laivų.

— Ralph Heltzinger, Pennsylvanijos komunistas, pasirodė buvo prisidengęs FBI agentas, kuris 10 metų dirbo komunistų partijoj ir rinko vyriausybei žinias apie jų veiklą. Heltzinger pakviestas liudyti Senato komitete.

Egiptiečiai padegė "Moslemo" būstinę

Policija suėmė 47 fanatikus

KAIRAS, Egiptas. — Laisvės sąjūdžio, remiančio Nasser vyriausybę, nariai prasimušė pro policijos užtvaras iki Moslemo brolijos namų ir juos padegė.

Būstinėj buvę Brolijos nariai buvo išgelbėti policijos. Iš jų 47 suimti. Moslemo brolija kaltinama vakarykščiu atentatu prieš ministerį pirmininką Abdel Nasser Aleksandrijoj.

Trečiadienį tūkstančiai egiptiečių pasitiko premierą, grįžusį po atentato iš Aleksandrijos. Žudikas paleido 4 revolverio šūvius, bet Nasser nepataikė. Tik sužeidė gretimais buvusius du žmones.

— Tikėti į komunizmą — nuodėmė, skelbia Indonezijos mohametonų vadai savo tikintiesiems.

KOMUNISTŲ VADAI NEATSISAKĖ AGRESIJOS, SAKO PREZIDENTAS

Tačiau galimybės išlaikyti taiką didėjančios

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Eisenhoweris pasisakė netikįs aiškinimams apie pasaulio komunizmo (Kremliaus) vadų pasikeitimą į taikiąją pusę ir tariamą jų atsisakymą nuo agresingųjų planų.

Fanatiškieji komunistų vadai likę kuo buvę. Nežiūrint to, JAV vyriausybės svarbiausias uždavinys lieka taikos siekimas, žinant, kad naujas karas neštų sunaikinimą abiem pusėm.

Ne laikas tartis su Malenkovu

Prezidentas aktualiais politikos klausimais kalbėjosi spaudos konferencijoj, sušauktoj 10 savaičių nuo paskutinio tokio pobūvio prieš jam išvykstant vasaroti į Denver, Colo.

Eisenhoweris pritarė vakarykščiam Dulles pareiškimui, kad dar ne laikas tartis su Malenkovu, sušaukiant 4 didžiųjų konferenciją. Tas laikas bus atėjęs, kai sovietų vadai iš tikrųjų parodys taikos norus, kurių šiandien dar nematyti. Prezidentas, kaip ir Valstybės sekretorius, mano, kad sukūrus vieningą Vakarų Europos apsigynimo frontą, gali Kremliaus vadams padidėti noras derėtis.

Apgailestauja Maskvos elgesį

Prezidentas pareiškė apgailestavimą dėl Maskvos atsisakymo prisidėti prie jo, Eisenhowerio, pasiūlyto atominio taikos plano. Bet laisvasis pasaulis eisiąs šia kryptim ir be sovietų.

Į klausimą apie naujuosius sovietų atominių bombų bandymus, prezidentas atsakė, kad tie bandymai nepakeis JAV nusistatytos atominio apsiginklavimo programos.

Vidaus politika

Prez. Eisenhoweris pripažino, kad visuomenė esanti labai apatiška artėjantiems rinkimams. Kaip tik dėl tos apatijos jis ir ieškąs būdų ištrukti iš Baltojo namo ir pasakyti keletą rinkiminių kalbų.

Apie demokratų kritikuojamą Dixon-Yates sutartį su AEC, prezidentas pasakė, kad šalies ir žmonių interesai nuo jos nenukentės.

Ginklavimosi sumos nebus žymiai sumažintos, dėl to nėsą ko tikėtis mokesčių sumažinimo.

Į aukšč. teismo narius, vietoj mirusio R. Jacksono, prezidentas mano skirti profesinį juristą, ne politinį veikėją, neš pritariąs teismui, susidedančiam iš kvalifikuotų teisininkų.

Vyr. prokuroras panaudosiąs visas turimas priemones apsaugoti fed. namų statybos administraciją (FHA) nuo naujų skandalų.

Sovietai suėmė JV diplomatų žmonas

Kaltina "chuliganizmu"

MASKVA. — Pirmą kartą diplomatijos istorijoj diplomatų žmonos buvo apkaltintos akredituotos šalies vyriausybės chuliganizmu ir pareikalauta jas išsigabenti.

Šitoks įvykis galėjo atsitikti tik Sovietų Sąjungoj. Dar nepaskelbtomis aplinkybėmis sovietai areštavo JAV ambasados II sekretoriaus Earl E. Sommerlatte ir karo ataches padėjėjo pulk. Houston Stiff žmonas. Jos buvo nugabentos į slaptąją policiją ir išlaikytos pusantros valandos.

Čia vienos iš jų, Mrs. Earl Sommerlatte, nervai nebeišlaikė ir ji kirtusi vienam MVD-istui per veidą.

Diplomatinis skandalas

Pagaliau paleidę diplomatų žmonas, sovietai pasiuntė JAV ambasadai protesto notą, kurioj jas kaltina "chuliganizmu". JAV ambasada atsisakė notą priimti. Vėliau SSSR užsienio reikalų ministerija pakvietė JAV ministerį Walter Walmsley susipažinti su areštavimo istorija. Jis pavadino sovietų pasakojimus prasimanymu ir atsisakė priimti Kremliaus rašto kopiją.

JAV ambasadorius Charles Bohlen painformavo Valstybės departamentą. Iš čia buvo įsakyta įteikti griežčiausią protestą pačiam Molotovui. Nors sovietai ir atmetė JAV protestą, bet šis incidentas nelaikomas baigtas.

A. Višinskis atmetė Indijos siūlymą

Krišna Menon organizuoja neatominių kraštų frontą

NEW YORKAS. — Jungtinėse Tautose įvyko retas dalykas, kada SSSR atstovas Višinskis pasisakė už JAV, Kanados, Anglijos ir Prancūzijos pasiūlymą ir atmetė Indijos atstovo Krišnos Menon raginimą.

Krišna Menon reikalauja, kad JT politinė komisija svarstytų atominių ginklų uždraudimą ir susilaikymą nuo tolesnių ginklavimosi lenktynių. Menon savo raginimu nori praskinti kelią ir komunistinei Kinijai, o taip pat duoti progos pasireikšti mažosioms ir atominių ginklų neturinčioms valstybėms, kaip pačiai Indijai.

Kanadietis perkalbėjo Višinskį

Vakarų atominės valstybės pasipriešino indo siūlymui. Jie pasirinko Kanados atstovą Paul Martin, kad tas perkalbėtų Višinski palaikyti "atominiu" šalių ankstybesni susitarimą — svarstyti pirma atominių ginklų ir bendra nusiginklavimo klausimą slaptoj 5 šalių komisijoj. (Iš JAV, Anglijos, Prancūzijos, Kanados ir SSSR). Višinskis pasirodė palankesnis slaptoms savitarpinėms deryboms, negu duoti tą klausimą diskutuoti politinei komisijai, į kurią įeina visi JT 60 narių.

JV saugos Izraelį

WASHINGTONAS, D. C. — Senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas Wiley (resp. Wis.) bandė apraminti Izraelį pareiškimu, kad prez. Eisenhowerio vyriausybė pasirūpins Izraelio nepriklausomybės išlaikymu. Ji žiūrėsianti, kad ginklai, teikiamu arabų valstybėms, nebūtų panaudoti prieš Izraelį.

— JAV suteikė Italijai pagalbos sušelpti tuos gyventojus, kurie nukentėjo nuo baisiosios liūčių ir žemės slinkimo katastrofos Salerno įlankoj.

SOCIALDEMOKRATŲ PASITARIMAS

BROOKLYN, N. Y. — Spalio 15 d. Brooklyne, N. Y., įvyko socialdemokratų pasitarimas. Būtų sunku duoti tikras vardas tam pasitarimui. Bus tikra, jei pasakysime, kad jame dalyvavo amžiumi jaunesni iš naujakurių šviesuomenės tarpo, kurių nevisi dalyvauja socialdemokratų sąjungoj, bet pasiryžę kartu su jais eiti, tik dabar iešką bendradarbiavimo su jais turinio ir ryšių. Iš susirinkusių kalbų ir pranešimų ryškėjo viena, kad jie nori nuodugniau pažinti socialdemokratijos nueitus kelius ir jų siekimus. Ir gal pirmoj eilėj kultūrinėj srity padėti socialdemokratams tvirčiau pasireikšti. Tatai, tokios minties vedami, susirinkusieji nutarė dažniau rengti panašius pasitarimus įvairiems klausimams svarstyti, tai yra juos studijuoti. Susirinkimas išrinko penkių narių valdybą. Jos tikslas paruošti to studijų ratelio statuto projektą, kviesti susirinkimus ir kitus darbus atlikti. Susirinkimas buvo ne vien tik gyvas, bet ir šnekomis turiningas bei vertingas. Jis galėjo būti žymiai gausenis, bet kai kas susipainojo su susirinkimo valandos pradžia. Viename kvietime nebuvo nurodyta susirinkimo pradžios laikas, o viename laikrašty buvo pasakyta, kad susirinkimas prasidės 9 v. v., o tikrai jis buvo šauktas 4 v. v. Taigi, buvo tokių, kurie į tą susirinkimą atėjo 9 v. v., kai jis jau buvo baigtas.

Susirinkimą atidarė A. Mačionis. Jis keliais žodžiais pastebėjo kokiems klausimams svarstyti susirinkimas sušauktas ir kas jame dalyvauja. Susirinkusiems neprieštaraujant, susirinkimui buvo pakviestas pirmininkauti Repečka, o sekretoriavo Petniūnas.

Susirinkiman pakviestas prof. J. Kaminskas padarė lyg įvadą susirinkusiems savo mintimis pasikeisti.

Prof. J. Kaminsko žodis

Prof. J. Kaminskas, tarp kito, pareiškė, kad mes galime būti dėl mūsų išeivijos ateities pesimistai, bet niekas iš mūsų negali nuneigti mūsų išeivijos nuveiktų didelių darbų lietuvybės lobynui, o taip pat Lietuvos laisvinimo kovose tiek praeity, tiek dabar. Todėl kiekvieno lietuvio, čia naujai įsikūrusio, pareiga mūsų išeivijos gyvenime uoliai reikštis, o ypač remti visa, kas sijasi su Lietuvos laisvinimu.

Dabar lietuvių socialdemokratų vyriausias uždavinys yra Lietuvos atstatymo darbas. Dabartinė Lietuvos okupacija neabejotinai visokeriopai paveiks Lietuvos gyventojus. Su tuo tenka ir teks rimtai skaitytis. Teks susiprasti. Tai bus nelengvas darbas. Tiek ūkio, tiek socialine ir psichologine prasme visas žmonių gyvenimas bus paveiktas. Buvusi Lietuvoj nepriklasomybės metais ūkio tvarka dabar jau išardyta. Lietuvos savarankios žemės ūkio sodybos, jų savininkus prievartaujant, išdraskytos ir jų vietoje atsirado kolūkiai. Sakysime, nuosavybė ir tos nuosavybės savininkai nublokšti: vieni jų Sibiran išguiti, kiti vietoj sunaikinti, o kas liko, tie skurdžiais paversti. Visos Nepriklausomoj Lietuvoj veikusios politinės srovės uždarytos ir viešai negali bet kokiu veikimu pasirodyti.

Bet klystume, kad išlaisvintoj ir demokratiškai besitvarkančioj Lietuvoj naujai neatgimtų politinės srovės, panašios toms, kokios iš seno Lietuvoje savo veikimu reiškėsi ir kurios veikia visame laisvame pasauly. Šito taip pat netenka paleisti iš akių dabar čia, išeivijoj, ir ateity išlaisvintoj Lietuvoj.

Ir išlaisvintoj Lietuvoj socialdemokratams teks dirbti ne vieniems, bet susiderinant su kitomis politinėmis srovėmis. Tiesa, tada kai kurios tos politinės srovės atgims kai ką naujo siekdamos, bet savo esme bus liaudininkai, bus krikščionys demokratai, atsiras ir tautininkai tuo ar kitu pavadinimu besivadiną. Socialdemokratai nestato sau tikslu nuslopinti, nustelbti ar neleisti kitoms politinėms srovėms veikti. Demokratijos tvarka grindžiama visų politinių srovių bendradarbiavimu bet kuria suprasta prasme. Ir opozicija sveika kritika dalyvauja teigiama prasme valstybiniame gyvenime. Tai čia, išeivijoj toks partinis bendradarbiavimas nėra vengtinas.

Neabejotina, kad 1905 m. Lietuvoj buvusi revoliucija stipriai paveikė mūsų visą išeiviją. Bus taip ir ateity. Visai suprantama ir pateisinama, kad mūsų išeivija pirmoj eilėj stato savo vietos gyvenimo uždavinius, o tik jau antroje vietoje — savo senos tėvynės reikalus. Tai visai natūralu. Iš čia seka kaip išeivijoj reikia veikti, tai yra veikiant netenka pamiršti ir jų vietos reikalų. Ir čia reikia žengti su jais kartu. Tada ir buvusios tėvynės reikalai darysis artimesni, suprantamesni. Netenka aiškinti, kad tik kartu žengiant su mūsų visa išeivija galima daug daugiau atsiekti ir laimėti. O kartu dalyvaujant vietos gyvenime išmoksime nuosakiau politiškai veikti, tai pravers visiems tiems, kas parvyks išlaisvinton Lietuvon. Išeivijoj mums būtina susieiti su vietos kultūros atstovais, kad susidarytų galimybės arčiau ir tiksliau pažinti vakarietišką kultūrą ir kas gera iš jos pasemti. Nors socialdemokratai, kaip tokie čia, JAV neturi gerų sąlygų veikti, bet jų siekimai, jų idėjos, jos ir čia taip pat gyvos, kaip ir kituose kraštuose.

Mums, naujakuriams, tenka čia dirbti dviem frontais: dirbti kartu su mūsų visa išeivija ir dirbti Lietuvai. Dirbti, kad čia įsigijęs visokeriopų naujų žinių ir patirimų visa tai galėtume pargabenti Lietuvon ir ten, kas gera, įgyvendinti.

Socialdemokratai visuomet eina gyveniman atvirai su savo šūkiais, nes jie eina kartu su visuomene, per visuomenę ir visuomenės gerui. Tai socialdemokratai kaipo tokie nėra savo siekimais konspirantai, nes jie demokratai. Socialdemokratai siekia visos tautos gero tiek savo krašto ūkio srity, tiek kultūroj. Socialdemokratai nekonspirantai, nes jie neperversmininkai, siekiantieji kurios nors vienos grupės interesų.

Tai tokiomis mintimis prof. J. Kaminskas pasidalino su susirinkusiais. Jos, tos mintys, čia labai suglaustai tik atpasakotos.

K. Bielinio pranešimas apie pavergtųjų tautų veikimą

Kipras Bielinis papasakojo apie kitų SSSR pavergtų tautų veikimą. Tas veikimas jau kelinti metai eina suderintomis pajėgomis. Šiais metais tas veikimo suderinimas pasireiškė vadinamuoju SSSR pavergtų tautų jungtiniu seimu. Jis savo uždaviniais visai panašus į Jungtinių Tautų organizacijos bendrus jų atstovų suvažiavimus. Skirtumas tik tas, kad SSSR pavergtos tautos, neturėdamos Jungtinių tautų organizacijoj tikrų savo kraštų atstovybių, yra atstovaujamos savo atstovų, kurie atsidūrė už geležinės uždangos tremty. Bet tenka turėti galvoj, kad SSSR pavergtų tautų seiman atstovais yra tik tų kraštų, kurie prieš antrąjį pasaulinį karą gyveno savo nepriklausomu valstybiniu gyvenimu, kaip Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Albanija ir Bulgarija. Nori iš Jugoslavijos atbėgusieji turėti taip pat savo atstovą, nes ir ten diktatūros veikiama, tai yra laikoma, kad ir ten gyventoja yra pavergti. O taip pat nori turėti ukrainiečiai ir kitos SSSR pavergtos tautos savo atstovus, bet jos yra pavergtos kaipo tautos, bet ne kaipo valstybė, todėl jų norai netenkinami, nors jų atstovai reiškia griežtus protestus.

SSSR pavergtų tautų organizacija turi sudariusi tokias įvairiems klausimams svarstyti komisijas kaip ir Jungtinių tautų organizacija. Kiekvienu tokiu klausimu Pavergtų tautų seimas pareiškia savo nuomonę ir ją siunčia Jungtinių tautų organizacijos nariams. Tenka pastebėti, kad tose komisijose gyvai pasireiškia savo veikimu lietuviai ir lenkai. Kai kurių tų komisijų pirmininkais ar sekretoriais yra lietuviai ir lenkai. Neabejotinai Pavergtų tautų toks bendrų suderintų pajėgų veikimas turi ir turės didelės reikšmės užsienio politikai. Iki šiol pavergtų tautų balsas būdavo nustelbtas, dabar jis galės viešai geriau pasireikšti. Pavergtų tautų seimas leis savo darbų leidinį. Pirmas jo numeris anglų kalba jau turi tuoj pasirodyti.

Paklausimai ir atsakymai

Po tų dviejų įdomių pranešimų sekė įvairūs paklausimai, atsakymai ir pasisakymai. Vienas tokių esminių paklausimų buvo iškeltas Škėmos. Jis klausė ką socialdemokratai svarbesniu laiko — kultūrinį ar politinį veikimą?

Prof. J. Kaminskas atsako, kad vienas be kito tų veikimų sunkiai yra įmanomas. Tame veikime politinis momentas yra tik priemonė kultūrai sudaryti tokias laisvas veikimo sąlygas, kad ji našiai galėtų tarpti. Na, kad ir Lietuvos laisvinimas vien tik politinėmis pastangomis yra neįmanomas; čia būtinas ir kultūrinis veikimas.

Susirinkusieji dar ilgokai pasišnekėjo įvairiais klausimais, kurie vyriausiai lietė Lietuvos laisvinimą ir kultūrinį darbą. Kitų nusiskųsta, kad kultūrinis darbas yra sunkus, nes jam nėra medžiaginių sąlygų našiau pasirodyti. Tais ir dar kitais nebaigtais lukštenti klausimais susirinkusių pasižadėta susieiti artimiausioj ateity ir tikimasi, kad toks laisvas, nevaržomas mintimis pasidalinimas suras daug šalininkų bei norinčių tokiuose socialdemokratų pašnekėsiuose dalyvauti. Be sakytų įvairiais klausimais kalbėjo K. Balkus, Kasaitis, J. Vilkaitis, Repečka ir kiti.

Lauktina, kad šie pašnekėsiai virs į socialdemokratų studijų klubą, kurio nariais galės būti visi, kas yra susirūpinęs geresne savo tautos kultūra ir jos ateitimi žengiant kartu su visos žmonijos pirmyn žygiuojančiais jos atstovais.

Naujieji JAV piliečiai

New Yorko valstybėj nedelsiant sudaromos sąlygos visiems tiems, kas jau pasiruošė, leisti tapti JAV pilnateisiais piliečiais. Pačiame New Yorko mieste jau kelios dešimtys lietuvių naujakurių išlaikė pilietybės kvotimus. Jų tarpe, be kitų, yra šie: Šulaičių šeima iš trijų asmenų, Kasaičiai, Garvickaitė, Petniūnas, A. Šalčius ir kiti.

Lapkričio 11 d. New Yorke bus visų naujų piliečių prisaikdinimas ir įtelkimas pilietybės dokumentų. Spėjama, kad tose iškilmėse dalyvaus keletas tūkstančių naujų piliečių.

Laukiama, kad metų kitų būvy visi lietuviai naujakuriai jau bus JAV piliečiai. Jau dabar tokių yra keliolika šimtų. —a.

Marija ir Aleksas Blinstrubai atidaro savo naują valgyklą

BEST RESTAURANT

1810 SO. HALSTED STREET

Sekmadienį, Spalio - October 31 d., 1954

Jiedu kviečia visus lietuvius, jų kaimynus ir draugus užeiti į naują valgyklą ir pabandyti skaniai gamintų lietuviškų ir amerikietiškų valgių. Kainos prieinamos.

Reikalaukite visur lietuviško likerio

MIDUOLIS

Tavernos ir likerio parduotuvės turi kreiptis į

CASEY & EVANS

DISTRIBUTORIŲ

6343 So. Ashland Avenue

Telef.: RE 7-9000

Ar Jus Kenčiate

nuo

Galvos skaudėjimo
Skrandžio netvarkos
Nevirškinimo
Nerviškumo
Miego ir Apetito
Praradimo
dėl Užkietėjimo?

Paimkite DR. PETER'S GOMOZO Šį Vakarą — Pamatysite Kaip Jausitės Geriau Rytoj.

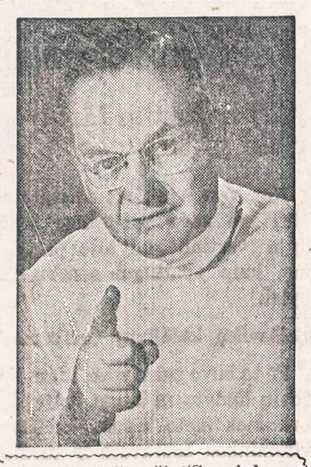

Nekentėkite kitos dienos be reikalo. Imkite laiko išbandytą DR. PETER'S GOMOZO. Daugiau negu laisvintojas —skrandies tonikas ir gazus šalinanti gyduolė—sutaisytas ne (tik iš vienos ar dviejų), bet 18 Gamtos žolių, šaknų ir augalų. Tai eksluzyvi formula. GOMOZO pažadina tingius vidurius veikti; padeda jiems pašalinti užsikimšusias išmatas—pašalina užkietėjimo gazus ir išputimą—gimdo malonų šilumos jausmą skrandy. Įsigykite DR. PETER'S GOMOZO šiandien savo aplinkėje arba pasiųskite pageidavimą mūsų susipažinimui pasiūlymo.

Siųskit Paštu šį "Specialaus Pasiūlymo" kuponą—Dabar

☐ Įdėtas yra $1.00 Pasiuskit man apmokėtu paštu reguliarų 11 uncijų butelį GOMOZO.

Vardas .....

Adresas.....

Paštas.....

DR PETER FAHRNEY & SONS CO.
Dept. 670-59-O
4541 N. Ravenswood Ave., Chicago 40, Ill.
256 Stanley St., Winnipeg, Man., Canada

NEW G-E REFRIGERATOR

WITH

REVOLVING SHELVES

PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

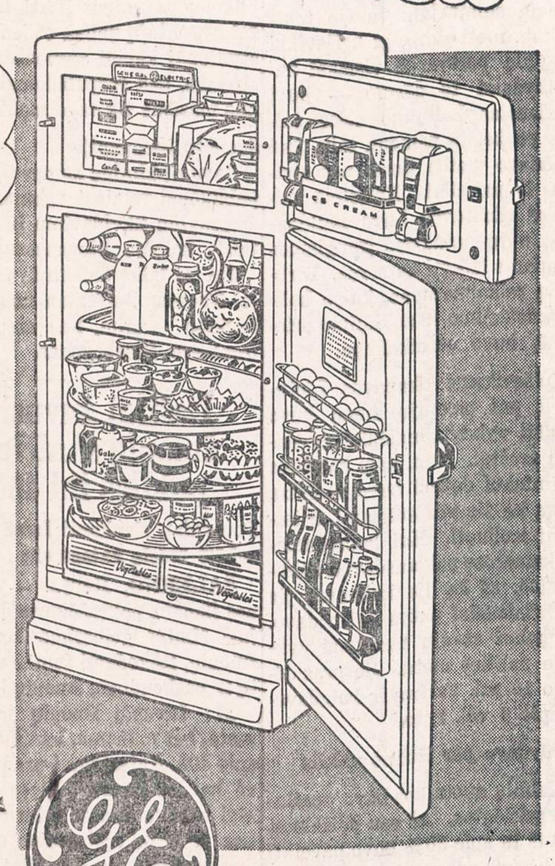

PLUS

ALL THESE NEW FEATURES!

★ fold away bottle racks
★ ice cream rack—juice can dispenser
★ adjustable door shelves
★ mini-cube ice trays

EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

OLD HEATER

Trade-In Jubilee

$35

FOR EARLY BUYERS ONLY

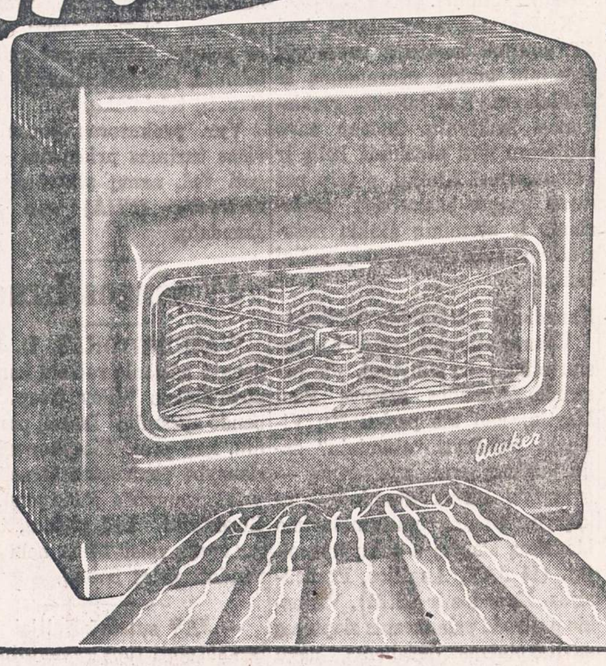

FOR YOUR OLD HEATER

Regardless of Make, Type or Condition

On the purchase of one of the ALL-NEW QUAKER "Assured Comfort" Gas Heaters Equipped With New Forced Air "Floor Level" Blower

Traficante Bros.

2301 W. Taylor St. TAylor 9-9100
759 So. California Ave. SA 2-0301
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KANADOS ŽINIOS

Toronto, Ont.

"Hazel", Kalinauskas ir "Čiurlionis" aplankė Torontą

Jau savaitė laiko prabėgo kaip mūsų didįjį Toronto miestą aplankė garsusis uraganas "Hazel". "Hazel" Torontui buvo negailestingas, nes jam praūžus per savaitę laiko surasta 80 lavonų ir 22 dar ieškoma. Šiandien 800 kareivių Humber upėje daromas nuodugnus ieškojimas, ir rasti nešvarūs įtartini dalykai deginami arba kitaip naikinami. Humber upės sunaikinti keli tiltai, dėl to per likusius susisiekimas labai pablogėjo. Sustiprintam kelių bei tiltų tvarkymui policijai į pagalbą yra iškviesta kariuomenė.

Radijo pranešėjai ragino žmones, o ypatingai tuos, kurie neša atsakomybę dėl žmonių gyvasčių, bet niekas į tai nekreipė dėmesį ir todėl toks didelis skaičius žmonių žuvo.

Vienoje gatvėje, kuri buvo žemumoj prie upės, gyventojai, lietui kiek aprimus, sumigo, visai nenujausdami, kad jie daugiau nebeatsikels. Čia pakilęs vanduo nusinešė 36 gyvybes su visu kuo: namais, baldais ir namų gyvuliais. Niekas neatsimena Toronto mieste tokio potvynio. Iš pradžių mažai kas kreipė dėmesį, o tai ir padidino aukų skaičių.

Tai įvyko spalio 15 d., penktadienį. O spalio 16 dieną, šeštadienį, SLA 236 kuopa žymėjo 20-ties metų sukaktį, į kurią buvo pakvietę SLA prezidentą Kalinauską.

Parengimas praėjo neblogoje nuotaikoje. Žinoma, iš vakaro įvykęs potvynis parengimui gerokai pakenkė. Ponas Kalinauskas pasakė širdingą prakalbą ir kaipo Amerikoje gimęs ir augęs, atsižymėjo savo lietuvišku patriotizmu.

Gražiais žodžiais mūsų kuopą pasveikino Krašto B-nės pirm. p. J. Matulionis.

Meninę dalį atliko p. V. Verikaitis ir p-lė Vilčiauskaitė. Jiems akompanavo muzikas St. Gailevičius.

Rytojaus dieną adv. J. Kalinauskas pasakė gražią prakalbą per radiją. Vėliau p.p. Pundrių namuose buvo surengti puikūs pietūs p. Kalinauskui pagerbti. Į minimus pietus buvo atsilankęs gražus būrys Toronto lietuvių, už tai kreditas tenka p. p. Pundzių šeimai, na, žinoma poniai Pundziuvienei kaipo šeimininkei daugiausia.

Be to, ponia Pundziuvienė, būdama parengimų komisijos narė, daug pasidarbavo minimą parengimą ruošiant. Jai už tai ačiū.

Nežiūrint kaip buvo gera p.p. Pundzių namuose, bet dalis svečių turėjo apleisti vaišingus šeimininkus ir skubintis į Viktoria teatro salę išgirsti Čiurlioniečius.

Čiurlionio ansamblis didelei daliai lietuvių visuomenės yra girdėtas, kai kuriems net po keletą kartų. Ir šį kartą, nors ir pavargę, dainavo gerai. Man labiausiai patiko "Pamylėjau vakar". Pasakykit, čiurlioniečiai, kur jūs suradot tą lakštingalą, kuri viršminėtai dainai solo dainavo? Tai nepaprastai malonus balselis, skrendantis į padanges!

Čiurlionio ansamblis Toronte pasirodė jau trečiu kartu ir, mano dideliam nusistebėjimui, negirdėjau nė kartą, nė vienas Čiurlionio dainos dainuojant! Velionis Čiurlionis, paliko kad ir negausų dainų lobyną, bet ir iš to negausaus galima pasirinkti, na, sakysim, kad ir "Oi lekia, lekia gulbių pulkelis". Ši daina labai tiktų išeivijai dainuoti, tai kodėl nepagerbti velionio Čiurlionio?

Tai maždaug tokie 3 dienų nuotykiai mūsų garsiame Toronto mieste. —J. Y.

Detroit, Mich.

BALF 76-to Skyriaus Viešosios Rinkliavos, vykdytos 1954 m. spalio mėn. 2 d. Detroite ir Hamtramcke, aukojusių 5 dol. ir daugiau sąrašas

Po 50.00 dolerių aukojo: J. ir O. Kratavičiai.

Po 25.00 dolerius aukojo: Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Detroito Skyrius, Terese J. Davies; viena 25.00 dolerių auka rasta dėžutėje Nr. 477.

Po 21 dolerį aukojo: M. Ramanauskos šeima.

Po 20.00 dolerių aukojo: J. Mikaila, L. Petravičius, ir viena 20.00 dolerių auka rasta dėžutėje Nr. 455.

Po 17.50 dolerių aukojo Dariaus ir Girėno Klubas.

Po 15.00 dolerių aukojo: L. ir M. Bajorūnai, S. ir A. Bliūdžiai, J. Bončkus, J. ir J. Dunčai, J. Janulevičius ir viena 15-kos dolerių auka rasta dėžutėje Nr. 369.

Po 10.00 dolerių aukojo: P. Aleškaitis, "Amerikos Lietuvių Balsas" radijo klubas, V. ir P. Balynai, S. Blaškevičius, Br. Burba, P. Čečkus, F. Dainauskienė, M. Jokubaičių šeima, J. Kasevičius, A. Kratavičiūtė, J. Kučinskas, A. Kupčinskas, J. Lesčinskų šeima, J. V. Mitkevičiai, P. Molis, D. ir S. Naikauskai, P. Pagojus, A. A. Paškevičiai, Dr. J. ir E. Peters, O. ir J. Ribinskai, L. Schoenradt, Vl. Staškevičius, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 352 kuopa, B. Svilas, Č. Šadeika, V. Udrienė, S. ir V. Urbonai, po 10 dolerių aukos rastos dėžutėse Nr. 496 ir 512.

Po 7 dolerius aukojo: E. Musteikienė; po 6 dolerius aukojo: V. Kukučionis ir J. Murinas; po 5.50 dolerių aukojo E. Gerulaitienė.

Po 5.00 dol. aukojo: Wm. Adams, Vit. Alkevičius, P. Andriuškevičius, E. Arbačiauskas, S. Aukštikalnis, L. Babrickas, J. E. Baubliai, M. Baukys, Č. Benderienė, P. Bitlierius, F. Blauzdys, A. Brazauskas, J. Briedis, J. Černiauskas, L. Černiauskienė, B. Čiurlionis, A. Dagilis, A. Dainius, P. Dalinkevičius, O. Dimšienė, A. Duoba, A. Gilvydis, K. Gogelis, K. Griškelis, A. Gubilas, J. Indzelevičius, Ivanauskienė, J. Jonynas, P. Juknevičius, J. Jurgelaitis, A. Kakanauskas, V. Kartanas, K. Kazlauskienė, J. Kiseliovas, K. Klepeckas, V. Kniura, V. Kriaučiūnienė, M. P. Kučinskai, J. Kuras, A. Kudzius, Lietuvių Socialdemokratų 116 kuopa, Lietuvių S-ga "Ramovė", V. A. Lingiai, F. Lucas, I. ir A. Lukas, A. Mickevičius, S. Miltakienė, K. B. Mykolaitis, A. L. R. K. Moterų S-gos 54 kuopa, F. Motuza, K. Narsčius, K. Navasaitis, J. S. Nikantai, V. Pečkys, S. J. Pilka, A. Price, J. Puidokas, E. Raubienė, K. Ražauskas, V. Rinkevičius, M. Samuolis, Mr. & Mrs. K. Savaitis, J. Shires, V. Sirutavičius, A. A. Smagrauskai, A. Skorupskienė, S. Skorupskas, M. Smailienė, J. ir D. Stanevičiai, S. Staniškienė, M. Stonis, J. Šepetys, O. J. Šeputai, V. Šlikas, V. ir M. Tyliai, R. Valatka, J. Vailokaitis, V. Valys, J. Valukonis, K. P. Varekojis, J. Vaškevičius, S. Vazgelevičius, E. ir V. Vizgirdai, Žilaitienė, A. Žukauskas, K. Žutautas; be to po 5 dolerius aukos rastos dėžutėse: Nr. Nr. 170, 220, 257, 274, 282, 436, 464, 496, 497 ir 540.

Jei šiame sąraše pasitaikytų kokių netikslumų prašome apie tai pranešti E. Paurazienei, 17403 Quincy Ave., Detroit 21, Telef. UN 23298.

Elzbieta Paurazienė,
BALF Viešosios Rinkliavos Komiteto Pirmininkė

Cleveland, Ohio

H. Kačinskas spaudos minėjime

Įžymus mūsų dramos aktorius H. Kačinskas spalio 31 d. 6 val. vak. atliks lietuvių beletrisčių ir poečių kūrinius lietuvių salėje įvykstančiame lietuvės spaudos darbininkės minėjime. Čia solistė J. Krištolaitytė - Daugėlienė padainuos keletą lietuvių kompozitorių dalykų, dr. M. Žilinskienė kalbės apie lietuvę moterį spaudos darbe. Dekoracijos dail. K. Žilinsko.

Nuo 5 val. toje pačioje lietuvių salėje veiks ir lietuvių spaudos paroda, kurią meniškai apipavidalins inž. Edv. Kersnauskas. Minėjimo metu laimėjiman bus leidžiama lietuviškų leidinių bibliotekėlė, kuriai supirkti 30 dol. paaukojo dr. D. Kesiūnaitė. Po programos bus šokiai, kuriems gros Liet. Radijo Klubo muzika, veiks bufetas ir t. t.

Įėjimas asmeniui 1 dol. Tai bus jau baigiamasis lietuvių spaudos atgavimo sukakties minėjimas ir į jį atsilankyti kviečiami visi.

Komunistai per radiją pranešė, kad po penkių metų kalinimo buvo iš kalėjimo paleistas Herman H. Field, Clevelando architektas. Jis buvo areštuotas Lenkijoje, kai nuvyko ieškoti savo brolio, dingusio be žinios anapus geležinės uždangos.

Bendruomenės kalendoriuj

yra įregistruoti šie parengimai: "Naujųjų žmonių" gastrolės, kurias gruodžio 11 d. mažajame teatre rengia skautų tėvų komitetas; Alto skyriaus sausio 15 d. lietuvių salėj rengiamas vakaras ir vasario 20 d. Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas. —LB inf.

Scranton, Pa.

Gražus koncertas

Spalio 17 d. Tautinė parapija surengė koncertą, kurio programą atliko Anna Kaskas ir Algirdas Brazis. Jiems akomponavo Aleksandras Kučiūnas.

Daug kalbėti apie minėtus dainininkus nėra reikalo, nes jie daugeliui lietuvių kolonijų yra žinomi ir yra ten koncertavę. Mūsų kolonijos publikai jie labai patiko. Dainavo solo, o taip pat ir duetu. Jų dainavimas buvo malonus dar ir tuo, kad pasižymėjo gera dikcija: kiekvieną dainos žodį buvo galima suprasti.

Publikos buvo daug, — apie tūkstantis. Ir ji tikrai entuziastiškai buvo nusiteikusi: bent kelis kartus iššaukė dainininkus, kad daugiau padainuotų.

Po praūžusios audros oras buvo ramus. Galimas dalktas, kad publikos būtų ir daugiau suvažiavę iš kitur, jei koncertas būtų prasidėjęs anksčiau. Kai skelbiama buvo, jog koncertas prasidės 8 val. vakaro, tai iš kitų kolonijų nebuvo paranku atvažiuoti.

Turiu pasakyti, jog šie dainininkai mūsų koloniją jau nebe pirmą kartą aplankė. Ir kada tik jie atvyksta koncertuoti, visada turi gerą pasisekimą. Tikrai teisingai prieš ketverius metus kun. Valadka pasakė, kad "kol širdis plaks, tol ir lietuviška daina skambės".

Kai yra gerų norų, tai galima ir kultūrinėje srity daug ką nuveikti. —J. V. S.

— Šio vajaus metu aukok tremtiniams kiek gali ir kaip gali!

Lietuviška Apdraudų Agentūra

• GYVYBĖS • LIGONINĖS • BALDŲ • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ IR VISOS KITOS APDRAUDOS.

Draudžiu pavienius asmenis ir biznio įstaigas. Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse. Finansuoju.
Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite.

JONAS KIRVAITIS
generalinis apdraudų brokeris

INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WA 5-5671, rez. VI 7-4451.
Darbo valandos: kasdien 9:30–4:00; be to, pirm. ir ketv. 6–9 vakarais.
Klijentų patogumui visas 24 valandas veikia telefoninis automatas.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai, ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tiktai reikalinga namų įrengimams.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI. SEKMADIENIAIS JOKIŲ TAKSŲ.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9—9:30. Kitomis dien. 9—6. Sekm. 10—5

WE GUARANTEE YOU'VE NEVER HAD IT SO EASY!

World's Newest Shaver

Most compact— most powerful—and Super-Honed for Super-Shaves!

NEW CUSTOM SCHICK

We'll bet you never shaved so close, so clean, so easily! It's the most modern shaver and the *only* one that's:

- SUPER-HONED. Schick's exclusive precision honing process makes possible *Super-Honed* heads that give you *Super-Shaves!*
- BULK-FREE. No bulldozer bulk, yet greater power than ever! Scientifically sized to fit your face, everywhere!

FREE Home Trial

Try the New Custom Schick at home for 14 days. Then, keep it, or get a full refund. We guarantee your shaving satisfaction—or your money back!

New Custom Schick in space-saver Caddie Case, $28.75
• Schick "20," $26.50 • Schick Colonel, $19.95

TRADE-IN SPECIAL!
$5 for your old electric shaver!

We'll give you a $5 allowance on your old electric shaver—any make or condition—when you buy a new Schick—any model!

New CUSTOM SCHICK, regular price $28.75
Less Trade-in Allowance $5.00
YOU PAY ONLY..... $23.75

BEE JAY STORES

15 WEST HUBBARD STREET WHitehall 4-3253

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Coleman Comfort Sale

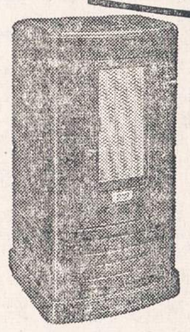

GET AUTOMATIC COLEMAN HEATER NOW!

With sensational Fuel-Air Control—Saves up to 25% on your fuel bill!

ONLY $69.95

FREE

with each heater all-purpose robe worth $12.95 in gay plaid with vinyl inflatable carrying case.

LOW down payment
As Little As $1.00 a Week

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.
5115-5123 S. Kedzie Ave.
PRospect 6-1790
Open Monday and Thursday Evenings

1955 metų TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI SU FM
—FONOGRAFAI—
TV IR RADIJO LEMPOS

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION
sales - service
3130 So. Halsted St. DAnube 6-6887

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 So. California Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Telef.: ROckwell 2-2282

SUSTINGĘ SĄNARIAI

Sutinusiems ir paraudusiems kelių, pirštų, kojų, pečių, nugarkaulio arba geliančių sustingusių raumenų skausmui sumažinti vartokit naują skiedinį PENA-HEAT. Pas savo vaistininką galit gauti ąsotėlį tik už $1.50 arba kreipkitės į STAR PHARMACAL Co. 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

BRUNO FRANCIS
PLUMBING & HEATING SERVICE

FREE ESTIMATES
Visit our demonstration room and see NEW, MODERN, AUTOMATIC WATER HEATERS

REMODELING AND NEW
LOW RATES
Work done under City license
FULLY INSURED

GRovehill 6-6803
2915 W. 63rd Street

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Kremlius Baigsiąs Šaltąjį Karą

Iš Londono eina žinios, kad Rusijos diktatoriai rengiasi baigti šaltąjį karą. Vis daugiau ir daugiau britų tiki, jog Malenkovas su Višinskiu tikrai siekią "taikingos koegzistencijos" su Vakarais. Jie dėsią didžiausių pastangų, kad būtų sušaukta Keturių Didžiųjų konferencija, ir šituo tikslu darysią stambių nuolaidų Vakarams nusiginklavimo klausimu, Austrijos taikos klausimu ir kitais opiais tarptautinės politikos klausimais.

Britai jau tiek išgudrėjo, kad jie neima už gryną pinigą sovietų prižadų. Jie supranta, kad Kremlius anaiptol nėra atsižadėjęs savo **pagrindinių** siekimų: nugalėti laisvasias tautas ir uždėti visam pasauliui bolševizmo jungą. Bet dabartiniai Sovietų Sąjungos valdovai siekią šitų tikslų kitokiu keliu, negu tas, kuriuo ėjo Stalinas. Sustabdydami nuolatinius puolimus prieš laisvasias tautas, jie sumažinsią Vakarų pasiryžimą ginkluotis ir eiti išvien; to pasėkoje, demokratinėse valstybėse neišvengiamai prasidėsią tarpusavio ginčai ir nesutikimai, ir Maskvai būsią nesunku supiudyti amerikiečius su britais, prancūzus su vokiečiais. Tada pasaulio komunizmo vadai laimėsią "taikingomis" priemonėmis daugiau, negu atvira agresija.

Kremliaus strategai esą įsitikinę, jog "taikinga" jų politika ypač daug žalos padarysianti Amerikai. Nes, kai išnyks artimo karo pavojaus grėsmė ir sumažės gaminimas ginklų, kuriais JAV aprūpina savo sąjungininkus, tai kur tada Amerika dės savo kapitalus? Amerikoje ir visame kapitalistiniame pasaulyje kils ekonominė krizė; jų pramonė ims smukti, milijonai žmonių pasiliks be darbo. Tada komunistams ateis rugiapiūtė.

Šitaip, anot komunizmo žinovų Britanijoje, galvoja Malenkovas su savo klika. Britai turį daug faktų šitokiai savo nuomonei paremti, kadangi šimtai anglų per paskutinius metus yra važinėję į Rusiją ir matę bei girdėję, kas tenai vyksta. O be to, ir didis "komunizmo autoritetas", Jugoslavijos diktatorius Tito, pritariąs tų britų nuomonei.

Visuose šituose išvedžiojimuose nieko naujo nėra. Kad Kremlius laiks nuo laiko keičia savo **taktiką**, tai seniai visiems žinomas dalykas. Sakoma, kad Malenkovas esąs lankstesnis, negu Stalinas, kuris prieš pabaigą savo gyvenimo jau buvo kuone visai išsikraustęs iš proto. Bet juk ir Stalinas seniau parodydavo nemaža "lankstumo", — ypač, kai atsimušdavo kakta į sieną. Ar nepasitraukė jisai iš Irano? Ar nesustabdė Berlyno blokados? Ar ne jo įsakymu prasidėjo diskusijos, privedusios prie Korėjos paliaubų derybų?

Stalinas pasidarydavo "lankstus", kai susidurdavo su kietu **Vakarų pasiryžimu ir jėga**, pastojusia kelią jo agresijai. Tas pats ir dabar, sėdint diktatūros viršūnėje Malenkovui; nauja jėga kyla Vakaruose. Europa vienijasi ir kviečia talkon Vokietiją. **Šitos jėgos akivaizdoje Malenkovas darosi "lankstus".**

Bet yra naivu tikėti,kad jisai paliaus kovoti prieš laisvasias tautas. Tokiu atveju Kremliaus diktatūra netektų prasmės! Ji tęs kovą, tik kitokiomis, **suktesnėmis** priemonėmis.

Demokratija ir jos priešai

APŽVALGA

Aną dieną buvo šioje vietoje nurodyta, kad komunistų priešai Italijoje yra nusistatę neatiduoti valdžios komunistams, net jei pastarieji laimėtų daugumą parlamente; komunistų priešai kontroliuoja armiją ir policiją, tuo būdu turėdami savo rankose jėgą.

Šitoks demokratijos gynėjų nusistatymas Italijoje yra visai realus dalykas, nes komunistų partija toje šalyje yra galinga. Drauge su savo bendrakeleiviais, vadinamais "kairiaisiais socialistais", kuriems vadovauja buvęs fašistų organizatorius ir artimas Mussolinio sėbras Pietro Nenni, jie surenka daugiau, kaip trečdalį visų balsų rinkimuose ir kai kuriose provincijose jų balsų skaičius nuolatos auga. Gali ateiti momentas, kada komunistų blokas pasidarys pakankamai stiprus parlamente demokratinei vyriausybei nuversti (čia jiems padėtų gal ir kraštutiniai dešinieji, balsuodami išvien su komunistais, kaip kad darydavo Vokietijoje naciai). Nuvetę vyriausybę, komunistai su savo talkininkais turėtų "teisę", pagal parlamentinę sistemą, reikalauti ,kad jiems būtų perduota valdžia.

Tokiu atveju, komunistų priešai Italijoje yra nusistatę *neduoti valdžios komunistams* ir, jei reikėtų, panaudoti prieš juos ginkluotą jėgą.

"Naujienos" laiko šitokį komunistų priešų nusistatymą *visai logišku*, nes, iš tiesų, argi būtų protinga iš demokratijos gynėjų pusės atiduoti valdžią tiems, kurie siekia sunaikinti demokratiją?

Šitą pažiūrą bando sukritikuoti vienas "Vilnies" Juksas, kuris rašo:

> "Jeigu taip daryti būtų logiška Italijoje, tai kodėl nelogiška Amerikoje ar kuriame kitame krašte? Dabar einant rinkimų įkarščiui prez. Eisenhoweris galėtų demokratams pasakyti, kad jų prakaitavimas rinkiminėj kampanijoj yra nereikalingas, nes išrinkus daugumą demokratų į kongresą dabartinė vyriausybė neprileis jų prie krašto tvarkymo. Priekabių prie demokratų dabartinė vyriausybė visada galėtų surasti. Senatvės pensijos, nedarbo pašalpa, viešieji darbai ir kitos reformos yra socializmas, o socializmas dabartinei vyriausybei nepriimtinas. Toks vyriausybės (prez. Eisenhowerio. — *"N". Red.)* žygis iššauktų dar didesnį gyventojų nepasitenkinimą, o tam nepasitenkinimui nuraminti reikėtų griebtis didesnių represijų. Tai būtų tiesioginis kelias į civilinį karą. Bet lietuvių socialdemokratų tėvo nuomonė tai yra 'logiška pažiūra'. Vadinasi, tikslas pateisintų priemonę".

Ne visai taip. Suprantamas dalykas, kad tikslas *turi* "pateisinti priemonę". Juk pvz. norint užgesinti gaisrą, reikia pilti į ugnį vandenį, o ne gasoliną! Bet ir pats tikslas privalo būt "pateisinamas", t. y. geras ir vertas pastangų.

Tačiau eikime prie pagrindinio klausimo, kuris yra labai svarbus.

Dvejopas saikas

"Vilnies" rašytojas sako, kad, jei yra logiška neleisti opozicijai perimti valdžią, nors ji ir laimėtų daugumą parlamento rinkimuose, tai kodėl tokia logika yra taikoma tik Italijai, o ne Amerikai ar betkuriai kitai šaliai? Gerai; mes tuojau pritaikysime.

Palikę kol kas nuošaliai Ameriką, pažvelgsime į *Rusiją*. Kas ten atsitiko 1918 metais? Visuotiniu ir laisvu balsavimu buvo išrinktas visos Rusijos steigiamasis seimas. Bolševikų partija, kuri jau buvo lapkričio 7 d. (spalio 25 d., pagal rytų kalendorių) pagrobusi valdžią, gavo tuose rinkimuose *nepilnai 25 nuoš. balsų*. Tačiau bolševikų valdžia neužleido savo vietos toms partijoms, už kurias balsavo daugiau kaip 75 nuoš. žmonių. Ji steigiamąjį seimą išvaikė ginkluota jėga!

Mes negirdėjome, kad Juksas arba kuris kitas jo bendramintis būtų pasmerkę tą Lenino ir Trockio partijos smurtą prieš milžinišką Rusijos žmonių daugumą. Atvirkščiai, jie ir tas laikraštis, kuriame Juksas bendradarbiauja, visada skelbė, kad tai buvęs puikus revoliucinis žygis, atidaręs kelią žmonijai į naują laimės gadynę.

Jie taip pat gėrėjosi panašiais Rusijos bolševikų "žygiais" kitose šalyse. Sakysime, Gruzijoje. Ši Kaukazo respublika, pasiskelbusi nepriklausoma, išsirinko demokratiniu būdu seimą, kuriame iš 150 visų atstovų bene 115 buvo socialdemokratai; o bolševiko, rodos, nebuvo nė vieno (nors gruzinas Džugašvili - Stalinas vėliau gyrėsi, kad jisai tenai buvęs didžiausias "darbininkų vadas"!). Seimas priėmė demokratinę konstituciją ir sudarė vyriausybę, kurią pripažino pati Sovietų Rusijos valdžia. Bet staiga sovietų Raudonoji armija įsiveržė į Gruziją, jos seimą išvaikė ir užkorė žmonėms komunistų diktatūrą — tos partijos, kuri visuotiniuose rinkimuose nesugebėjo pravesti į seimą nė vieno atstovo!

Tokius pat smurto darbus Rusijos "komunistai" (priėmę šitą vardą po Rusijos steigiamojo seimo išvaikymo) atliko visoje eilėje kitų šalių. Lietuvoje įvyko truputį kitaip. Demokratinį seimą tenai buvo uždarę tautininkai, kurie per 13 metų valdė kraštą diktatoriškai. Bet 1940 m. Rusijos Raudonoji armija įsibriovė į Lietuvą neva su tikslu "išlaisvinti" ją iš fašistų jungo, o vietoje to, uždarė visus laikraščius, uždraudė visas nekomunistines partijas, sukišo daugelį jų veikėjų į kalėjimą ir užkorė žmonėms komunistų valdžią — valdžią tos partijos, kuri laisvuose rinkimuose (demokratinės santvarkos laikais) surinkdavo tik apie 4 ar 5 nuoš. balsų.

O betgi "Vilnis" ir visi lietuviai komunistai Amerikoje ne tik "užgyrė" šitą biaurų smurtą, bet ir šiandien begėdiškai dergia tuos lietuvius, kurie reikalauja teisės Lietuvos žmonėms laisva valia išsirinkti savo valdžią!

Tačiau Juksas rašo, kad būtų labai neteisinga, jei Italijoje ar betkurioje kitoje šalyje stovėtų prie vairo vyriausybė, kuriai yra priešinga dauguma žmonių! Juk tai aiški veidmainystė.

Jo "logika" tokia: jei *komunistai*, jėgos pagalba, užsisėda žmonėms ant sprando ir nepasiduoda daugumos valiai, tai — puiku; bet jei taip daro *komunistų priešai*, tai — baisus dalykas. Tai laukinio žmogaus galvojimas.

Amerikos demokratija

Savo minčiai pailiustruoti, kad būtų baisus dalykas, jei valdžia, netekusi daugumos balsuotojų pritarimo, atsisakytų pasitraukti, — Juksas ima, kaip pavyzdį, Ameriką. Jisai sako, kas atsitiktų, jei prez. Eisenhoweris, republikonas, imtų ir pareikštų demokratams: be reikalo jūs stengiatės laimėti daugumą kongrese, nes mes vistiek neprileisime jūsų "prie krašto tvarkymo". Tai, girdi, privestų prie "pilietinio karo".

Šis pavyzdys ne labai vykęs, kadangi pagal JAV konstituciją prezidentas yra renkamas ketveriems metams ir, kol jo terminas nepasibaigia, jisai pasilieka savo poste, nežiūrint, kad ir jo partija netenka daugumos kongrese. Bet sakysime, kad dabar būtų renkamas ne tik kongresas, bet ir vyriausybės galva, prezidentas, ir pastarasis padarytų tokį pareiškimą, kaip kad įsivaizduoja "Vilnies" rašytojas.

Visų pirma, ar tai yra galimas dalykas? Ne.

Juksas sapnuoja. Jisai ir kiti to komunistų laikraščio rašytojai *nežino JAV istorijos* ir nesupranta, ką jie šneka. Daugiau kaip per pusantro šimto metų, kai JAV gyvuoja, *niekad nebuvo atsitikimo*, kad partijai, laimėjusiai daugumą rinkimuose, senoji administracija (vyriausybė) būtų atsisakiusi perteikti valstybės reikalų vedimą. Niekad nebuvo nė kėsinimosi taip pasielgti. Taigi yra kvailas dalykas įsivaizduoti tokį "pučą" šioje šalyje.

Antra, demokratų partija Jungtinėse Valstybėse — taip pat, kaip ir republikonų partija, *nėra perversmo ir sąmokslo partija*. Tiek republikonai, tiek demokratai yra griežtai konstitucinės partijos; todėl, nežiūrint, kuri jų paima valdžią į savo rankas, nėra jokio pavojaus, kad ji sutremps krašto konstituciją, panaikins piliečių teises ir sugrūs opozicijos žmones į kalėjimus bei koncentracijos stovyklas.

Kas kita komunistai. Kiekvienoje šalyje be išimties, kur valdžia pateko į komunistų rankas, vienokiu ar kitokiu keliu, *jie atėmė žmonėms balsą ir įsteigė despotizmą, paremtą policijos sauvaliavimu ir teroru*. Kiekviena komunistų valdžia opozicijos partijas ne tik padarė beteisėmis, bet jas *naikina fiziškai*.

Toks likimas ištiktų nekomunistines partijas ir Italijoje, jei valdžią paimtų komunistai. Tai kodėl gi jos turi leisti, kad tai įvyktų?

Jei komunistai vartoja jėgą demokratijai sunaikinti, tai kodėl demokratijos gynėjai neturi teisės panaudoti jėgą *demokratijos apgynimui?*

Tokia pažiūra, kad smurto apaštalams, kurie nepripažįsta nei teisėtumo, nei dorovės principų, nei žmoniškumo, reikia suteikti visas demokratijos privilegijas, tinka avims, o ne žmonėms.

Komunistai nėra politinė partija tikrąja to žodžio prasme. Jų visa filosofija tai — *pagrobti valdžią ir plėšti kitus žmones*. Demokratinių šalių vadai, kurie to nesuprato, užmokėjo už savo neišmanymą ne tik savo gyvastimis, bet ir milijonų savo tautiečių laisve.

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Spalio mėn. 17 d. įvyko D. B. L. S., Centrinio skyriaus metinis narių susirinkimas. Skyrius metų laikotarpyje turėjo: pajamų 242 svarus, išlaidų — 227 svarus, iš jų 114 svarų sumokėta Centro valdybai kaip 75% nario mokesčio. Skyriaus žinioje veikia knygynas, kuriame yra 562 knygos. Skaitytojų skaičius sumažėjo, nes esamos knygos jau visos perskaitytos, o naujų dapirkti — nėra lėšų.

Skyriaus vadovaujamieji organai bus renkami korespondenciniu būdu, nes nariai gyvena išsisklaidę po visą Angliją, tai norima suteikti teisę, kad visi galėtų dalyvauti balsavime. Plačiai buvo apsvarstytas "Lietuviško kampelio" pirkimo klausimas, kur numatoma įrengti seneliams prieglaudą, o vasaros metu norintieji galėtų ir atostogas praleisti.

Šiomis deinomis Anglijoje pasirodė kun. J. Kuzmickio paruošta ir "Nidos" leidyklos atspausdinta, 12 puslapių brošiūra "Bradfordo lietuviai ir Marijos šventė". Čai, be religinio turinio tsraipsnelių, paliestas ir Bradfordo kultūrinis-visuomeninis gyvenimas, pradedant 1948 metais. Taip pat yra paliestas ir Škotijos lietuvių šv. Cecilijos choras, kuris jau keliose Anglijos vietovėse yra koncertavęs.

Kaip minėjau, leidinėlyje atžymėta Bradfordo visuomeninė veikla tik nuo 1948 m., bet jis dar būtų įdomesnis, jeigu jame būtų aprašyta ir ankstyvesnė veikla. Nes iš leidinėlio sunku atspėti, ar prieš 1948 m. Bradforde gyveno lietuviai, ir ką jie veikė. O tokios žinios, be abejo, yra naudingos šiandien ir ateičiai būtų istorinė medžiaga.

Spalio mėn. 16 d. Lietuvių Namuose įvyko jaunimo rudeninis linksmavakaris. Salė buvo išpuota pageltusiais medžių lapais, o jos centre, palubėj, sau lizdą buvo susisukęs didžiulis voras. Skoningiausiai ir rudenio nuotaiką atitinkančiais rūbais apsirengusiai lietuvaitei buvo skirta dovana, kuri teko rytų Londono atstovei Zakarevičiūtei.

ALGIRDAS MARGERIS (Tęsinys)

SAULĖS RŪSTYBĖ

(Ištraukos iš spausdinamo "Saulės Rūstybės" romano)

Gerai, kad netrukus parvažiavo šeimininkai — ponas ir ponia Jogaubiai. Staiga užvirė kalba apie nelaimę, ir nebuvo kada taip skaudžiai graudentis, kaip šitos našlaitėlės rankutėse apie mano kaklą, kada mudu buvome tik du vienu.

— Bet kad mūsų bulius pirmiau niekad taip nedarė, — tvirtino Jogaubis.

— Jis buvo piktas, įtartinas, bet pakol kas nieko nepuolė, — pridėjo Jogaubienė.

— Nelaimė, gerbiamieji, niekad nieko apie savo atėjimą nepasako. Ji įvyksta tada, kada įvyksta. Tai viskas, ką mes galime iš anksto apie jos žygius ir tikslus žinoti.

— Ir taip ilgai išbuvome mieste, tėvai. Kad būtume anksčiau parvažiavę...

— Taigi, kad būtume... Bet reikalai. Juk šmuklėje nesėdėjome.

Jogaubienė, pritardama jam galvos papurtymu, tylėjo.

— Ir abudu bulius sumalė? — klausė Jogaubis.

— Ne, tamsta. Mergaitė sako, kad jos mamytė bėgusi su šake tėvelio ginti ir sukritusi bebėgdama. Matyti, ji širdies priepuoliu mirė.

— Ir aš bėgau tėvelio ginti sykiu su mamyte, — pašoko mergaitė, visą laiką tylėjusi ir klausiusi, — bet kai mamytė staiga sukrito, aš atgal, o bulius paskui mane!

— Tavo laimė, vaikeli, kad nepavijo, — trukčiojo pečius Jogaubienė.

— Aš įlėkiau į trobą ir — po lova!

— Į trobą nelindo? — klausė Jogaubienė.

— Tik prie durų labai maurojo. Aš nesitvėriau baime. Visa drebėjau po lova.

— Atvažiavęs radau ją palovėj, — patvirtinau.

— Ar buliaus jau nebebuvo čia, kai jūs atvažiavote? — paklausė Jogaubis.

— Ne. Jis turėjo būti jau nurūkęs į kaimenę, nes aš čia jo niekur nemačiau.

— Turėsim, motin, mes jį tuoj parduoti. Tokio pikto gyvulio negalima laikyti, — kalbėjo Jogaubis, žiūrėdamas į savo žmoną.

— Reikėjo jau pereitą mėnesį parduoti. Tiek daug pasiūlė. Ir nelaimė būtų neįvykusi.

— Kad būtų žinota... — gailėjosi po laikui Jogaubis.

— "Kad būtų", gerbiamieji, tiek tereiškia, kaip ir "jeigu", — tariau. — Kokią gilią ir naudingą prasmę turėtų šitie trys žodžiai, jeigu nereikėtų juos vartoti tik tada, kada jau esti pervėlu...

Visi nutilome. Mergaitė šluostėsi akutes. Jogaubienė žiūrėjo į ją susigraudenusi, pro ašaras, ir ji, matyti, norėjo apie ją kalbėti, bet aš ėmiau ir užbėgau jai už akių, pasukdamas visai kitu kelių:

— Man rodos, geriausiai išeitų, kad žuvusius laidotume Čikagoj.

— O kodėl ne čia? — tuoj paklausė Jogaubienė.

— Ten jie ilgiau gyveno ir daugiau draugų bei pažįstamų turėjo. Ten ir Tautines lietuvių kapines turime, taigi ir žemelė netokia svetima, kaip šičia, — aiškinau, žiūrėdamas čia į vieną, čia į kitą.

— Bet mergaitė pasiliks su mumis, tai visi trys galėsime labai rūpestingai prižiūrėti jų kapus, o Kapų puošimo dienos šventei atėjus, itin gražiai gyvomis gėlėmis papuošti, — kalbėjo Jogaubienė, žiūrėdama į mergaitę, kuri visdėlto laikė savo akutes įrėmusi daugiau į mane, negu į ją, ir iš to buvo man labai aišku, kur šilčiau linksta jos širdelė...

— Mes ją laikysime tikra savo dukrele, — pradėjo rodyti tėviškąją širdį ir Jogaubis.

— Mes vaikų neturime, tai ji bus mums kaip saulutė namuose, — dabar į mane žiūrėdama kalbėjo Jogaubienė.

Tuo tarpu mergaitė priėjo prie manęs ir, paėmus mane už rankos, žiūrėjo tokiomis šiltomis akutėmis į mane, kad vargu būtų galėjusi tikra mano dukrelė taip šiltai žiūrėti. Vargu... O aš tariau Jogaubiams:

— Jau susitariau su laidotoju, kad balzamuotų lavonus čia, bet palaidojimui išsiųstų į Čikagą. Atvažiuosite į šermenis ir laidotuves, ar ne? — pasukau į šermenis.

— Kaipgi ne! — jautriai ištarė abudu sykiu.

— Tai kartu atsivešite ir mergaitę?

— Visados, — vėl pasakė abudu kartu.

Mergaitė įrėmė akutes į mane ir tarė:

— Aš noriu, dėduk, važiuoti sykiu su savo tėveliu ir mamyte.

— O, Aldute, tu negali važiuoti su jais sykiu, — tariau, apkabindamas ją per liemenuką ir paspausdamas prie savęs.

— Aš jų nebijau. Aš nieko nebijau, tik to piktojo buliaus, — laikėsi mergaitė.

— Mudu, tėvai, važiuokime sykiu, sakau, tuo pačiu traukiniu, kuriuo veš Vismantus.

— Gerai sakai, motin. Kartu galėsime vežtis ir mergaitę. Ar sutinki, Aldute? — klausė Jogaubis.

Mergaitė tylėjo, glaudžiau spausdama prie manęs savo galvą.

— Kodėl neatsakai, vaikeli? — paklausiau ją.

— Aš... aš noriu su dėduku važiuoti, — pagaliau ji atsiliepė, labai nedrąsiai žiūrėdama į Jogaubius.

Jogaubiai pažiūrėjo į ją, paskui į mane, pagaliau į vienas kitą ir tylėjo.

— Atrodo, gerbiamieji, kad mergaitė yra prisirišusi prie manęs, tarsi prie savo tėvelio. Ar nebūtų geriau, kad aš vežčiausi ją, grįždamas į Čikagą?

Abudu tylėjo apsiblausę. Matyti, norėjo turėti ir globoti mergaitę ne mažiau, kaip ir aš. Visdėlto stipriai pasipriešinti mano norams nedrįso. O kai aš paaiškinau, kad mergaitei Čikagoje bus daug parankiau ir patogiau lankyti pradinę, vidurinę ir pagaliau augštąją mokyklą, juodu žymiai atsileido, ir Jogaubienė tarė:

— Tai norite padaryti iš jos gydytoją, kaip tamsta?

— Kodėl ne? Juk mokslas jai sekasi? — atsakiau klausiamai.

— Labai sekasi, — pasiskubino Jogaubis.

— Požymiai vis tik A, arba 100, — pridėjo Jogaubienė.

— Matote, gerbiamieji, kad tokiai gabiai mergaitei didmiestis labai tiks. Juk ten ir mokyklų visokių, ir knygynų, ir muziejų, ir teatrų — visko, sakysiu, ko jauno žmogaus mokymui ir mokslinimui būtinai reikia.

— Bet kaip ji bus be motiniškos globos ir priežiūros? — paklausė Jogaubienė

— O, gerbiamoji! Galbūt, kad aš tuoj vesiu, ir tada mano žmona rūpinsis ja ne mažiau, kaip rūpinosi jos mamytė.

— Vesite! Ar tą gerąją gailestingąją seselę Aldoną? — nustebo Jogaubienė.

— Nežinau. Bet kada nors vistiek vesiu. Tada turėsiu dvi Aldonas: mažąją ir didžiąją — savo žmoną ir šitą vaikelį, — vėl paspaudžiau mergaitę prie savęs, žiūrėdamas į nušvitusias jos akutes.

VOTE FOR

PAUL H. DOUGLAS
U. S. SENATOR

SENATORIUI PAUL H. DOUGLAS PAGERBTI SUSIRINKIMAS

Šeštadienį, spalio mėn. 30 d. 7 val. vakare

MARIA HIGH SCHOOL SALĖJE, California Ave. ir 67-tos g. kampas

PROGRAMOJE:

Lietuvių Visuomenės atstovų sveikinimai. Senatoriaus Paul H. Douglas kalba.

Inž. Antano Rudžio pagamintas filmas "Kelionės po Europą vaizdai".

Visi lietuviai kviečiami atsilankyti. **Įėjimas laisvas ir nemokamas.**

LITHUANIAN AMERICAN CIVIC COMMITTEE FOR SENATOR PAUL H. DOUGLAS

ANTHONY J. RUDIS, Chairman
BEN. BABRAUSKAS
SOPHIE BARCUS
ALGIRD A. BRAZIS
REV. PETER CINIKAS
REV. A. DEKSNYS East St. Louis, Ill.
ALBINAS DZIRVONAS
POVILAS GAUCYS
JOSEPH GRUDIS Spring Valley, Ill.
MRS. P. GRIBIENĖ
DR. PIUS GRIGAITIS
B. J. JAKAITIS
JOSEPH JEROME
JACK L. JATIS
MRS. DONNA KAMM
WILLIAM J. KAREIVA
JONAS KONDROŠKA
ALEXANDER G. KUMSKIS
JONAS LITVINAS
STANLEY MANKUS
JOSEPH M. MOZERIS
PAUL MILLER
JONAS MULOKAS
JOHN W. PACHANKIS
BOLAS W. PALUTSIS
REV. GEORGE A. PASKUS
VYTAUTAS RADZIUS
REV. V. RIMSELIS
PETER SHIMKUS Springfield, Ill.
A. J. SUTKUS, Waukegan, Ill.
RAPOLAS ŠKIPITIS
LEONARD SIMUTIS
MICHAEL VAIDYLA
JOSEPH P. VARKALA
FRANK E. WOIDAT
A. WALSKIS
FRANK ZOGAS
JUDGE JOHN T. ZURIS
VYTOLD C. YASUS

DIDŽIAUSIAS VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PASIRINKIMAS!

Laiku užsakėme ir jau gavome nepaprastai didelius kiekius naujausios mados vasarinių vyriškų drabužių.

Turime drabužių puikiausios medžiagos, įvairiausių spalvų, visokių išmierų ir vėliausių madų. Pas mus galite gauti eilučių, paltų, lietsargių, skrybėlių, batų, kojinių, marškinių, kelnių ir kitų reikmenų.

KALBAME LIETUVIŠKAI.

Kas negali visko iš karto užmokėt, duodame išmokėjimams.

Pirma negu pirksite vasarinius drabužius, užeikite pas mus, pasižiurėkite ir pasiteiraukite.

H. SEIGAN

4622 So. Ashland Ave. Tel.: YArds 7-1272
CHICAGO 9, ILLINOIS

Krautuvė atdara kasdien. Sekmad. nuo 10 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų

$1 Q95 ir brangesnių.

IŠPARDAVIMAS

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Mirė advokatas V. Bojevas

Spalio 26 d. Chicagoje mirė Lietuvos prisiekusis advokatas Vsevolodas Bojevas.

Velionis gimė Gardine 1885 m. sausio 16 d. Baigęs Petrapilio universitete teisės mokslus 1918 m. grįžo į Gardiną ir tuojau įsijungė į politinę gudų veiklą. Jis priklausė tai gudų grupei, kuri norėjo buv. Gardino guberniją įjungti į Lietuvos valstybę.

1919 m. Gardiną lenkams okupavus Bojevas su kitais gudų veikėjais buvo areštuotas ir laikytas Varšuvos ir Krokuvos kalėjimuose. Išsilaisvinęs iš lenkų kalėjimo persikėlė gyventi į Kauną. Čia kurį laiką buvo Gudų reikalų ministerijos specialus valdininkas ir Užsienio reikalų ministerijos juriskonsultas. Vėliau vertėsi advokato praktika Kaune.

Sunkiu Lietuvos kūrimosi laikotarpiu, kuomet mums — mažai tautai — teko gintis nuo daug didesnių priešų rusų — bolševikų ir lenkų, — buvo susidariusi patriotinė organizacija Lietuvos Gynimo Komitetas. To komiteto nariu buvo ir velionis Bojevas.

1940 m. Lietuvą okupavusių rusų bolševikų velionis Bojevas buvo suimtas ir nuteistas 8 metams kalėjimo. Bet 1941 m. prasidėjus vokiečių — rusų karui jis iš kalėjimo išsilaisvino. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją buvo gudų pagelbos punkto vedėjas Karaliaučiuj ir kiek galėdamas gelbėjo ir lietuviams. O karui pasibaigus velionis prisijungė prie lietuvių tremtinių ir su jais palaikė glaudžius ryšius ligi pat mirties.

Bojevas priklausė Liet. Teisininkų Draugijai nuo jos įsikūrimo 1945 m. ligi mirties. Jis buvo ir Liet. Teisininkų Draugijos Pomirtinės Kasos narys. Nors pats materialiai nekaip stovėjo, bet pinigines prievoles Draugijai atlikdavo pavyzdingai ir kolegų šalpos reikaluose buvo jautrus ir dosnus. Velionis visuomet sielojosi ne tik gudų, bet ir leituvių bei Lietuvos reikalais. Velionis buvo malonaus būdo ir todėl kolegų teisininkų ir visų kas jį pažino buvo nuoširdžiai mėgiamas.

Bojevas yra išleidęs Činšo, arba amžinos nuomos teisę 1934 m. Bendradarbiavo Lietuvos Aide, Teisininke, Echo, XX Amžiuje.

1949 m. rugsėjo 1 d. Bojevas su šeima atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Kurį laiką dirbo dženitoriaus darbą, o paskui išėjo į pensiją. Pastaraisiais keliais metais, turėdamas mažą pensijėlę, vertėsi laisvosios rusų spaudos platinimu.

Paliko žmoną Mariją, iš namų Veitaitę — lietuvę ir sūnų Petrą 15 metų aukštesniosios mokyklos mokinį, gavusį dovanų knygą už gerą lietuvių kalbos mokėjimą.

Tebūnie lengva Amerikos žemelė, amžinai priglaudusi nuoširdų lietuvių draugą, mielą kolegą Lietuvos advokatą Vsevolodą Bojevą, o likusiai šeimai telengvina širdies skausmą mūsų gili užuojauta. —**R. Skipitis**

Velionis bus lydimas į kapus šeštadienio rytą iš stačiatikių bažnyčios 917 N. Wood St.

VARDINIŲ SVEIKINIMAS

Petras ir Petronelė Senuliai, p. Sabaliauskai vardinių proga sveikina Simoną Rakauską, 1610 S. Sangamon Ave., kurio vardinės bus spalio 28 dieną. Jie visi jam linki kuo geriausios sveikatos ir gyvenimo sėkmės. Tik mėnuo, kai Simonas ir Ona Rakauskai neteko savo anūkės ir dabar jos tebeliūdi.

—**Ona Dovgin.**

Kas girdėt

Jau kelios savaitės kaip Londone vyksta streikas. Pirmiausia pradėjo streikuoti Londono uostų darbininkai, vėliau, vieną dieną buvo sustreikavę leidyklų darbininkai ir visą dieną Londonas neturėjo laikraščių. Neseniai pradėjo streikuoti autobusų ir trolibusių vairuotojai ir konduktoriai. Daugumoje vietų neveikia susisiekimo priemonės ir darbininkai į darbą turi eiti pėsti.

Skaitykite "N-nas"

Lietuvių Teisininkų Dr-jos koncertui praėjus

Š. m. spalio 23 d. vakare Sokolų salėje Lietuvių Teisininkų Draugijos Chicagos skyrius surengė koncertą.

Jis buvo skirtas lietuviams kandidatams paremti besiartinančiuose rinkimuose į miesto teisėjus Alfonsui Wells ir Jonui Zuriui.

Koncerto pelnas buvo numatytas skirti sergantiems Vokietijoje lietuviams teisininkams paremti.

Programos turinys buvo parinktas gražus ir įvairus.

Lietuviams jau žinomos meno pajėgos solistė Pr. Bičkienė, Metropolitan Operos solistas Alg. Brazis, akompanuojant muzikui Vl. Jakubėnui, padainavo visų pasigėrėjimui J. Strolios, Vl. Jakubėno, Ch. Gounod, A. Vanagaičio, Ed. Grieg, W. Mozart, Massenet, Ponchieli ir G. Verdi kūrinių.

Draugijos skyriaus valdybos pirmininkas adv. L. Šmulkštys pristatė susirinkusiems perrenkamą į teisėjus A. Wells, kuris pasakė savo ir teisėjo J. Zurio vardu padėkos žodį, prašydamas lietuvius kandidatus palaikyti būsimuose rinkimuose. Teis J. Zuris dėl ištikusios namuose uošvės mirties pats atvykti negalėjo.

Po koncerto susirinkę dalyviai maloniai praleido laiką prie užkandžių. J. Ts.

— **Rytinės Vokietijos valdžia** giriasi, kad pastaraisiais metais pas juos atbėgę 27,135 vokiečiai iš Vakarų.

Mūsų tremtinių pašalpa yra esminis reikalas, todėl visi ir aukoja.

BALFo iždininko adresas yra toks:
I. DAUKUS, 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Illinois

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

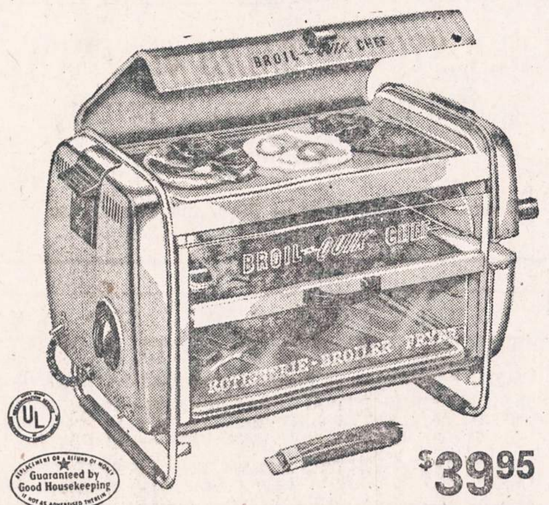

the fully automatic 6-way INFRA-RED

BROIL-QUIK® CHEF

the World's Largest Selling Rotisserie

It BARBECUES · ROASTS · TOASTS · BROILS · GRILLS · FRIES!

Cooking with the automatic BROIL-QUIK Chef is so cool, quick 'n' easy. It's almost magic the way the rotisserie turns itself, times itself... even shuts itself off! You'll get "picture" roasts, tangy barbecued chicken, exotic shish-kebab. From the spacious broiler comes sizzling steaks, chops and hamburgers in the time it takes to set the table. From the top grill, crackling ham and eggs, sausages — you name it! All this in a unit that's so compact, beautiful and efficient that more BROIL-QUIKS are sold throughout our land than any other brand. Come in for your BROIL-QUIK demonstration today!

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

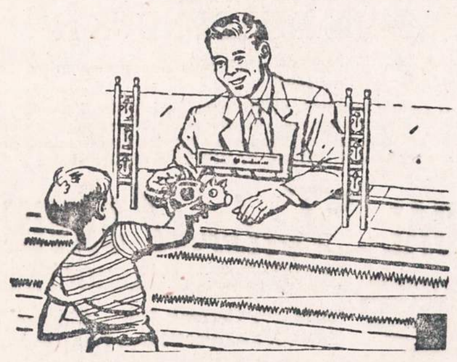

WELCOME, SAVER!

Smulkūs ir stambūs taupytojai vienodai prašomi atsilankyti prie mūsų langelio. Jūs galite pasirinkti taupymo sistemą ir visada rasite draugiškus žmones, pasiruošiusius jums patarnauti. Santaupos apdraustos iki $10,000. Dideli dividendai mokami 2 kartus į metus.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS
Telef.: HAymarket 1-2028

Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vak. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiad. uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 valandos po pietų.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Chicagos Lietuvių Auditorijoje
3133 So. Halsted Street
Telefonas:
VIctory 2-6172

SEKMADIENĮ, SPALIO (OCTOBER) MĖN. 31 DIENĄ PIRMĄ KARTĄ CHICAGOJE

PABALTIEČIŲ KONCERTAS

Dalyvauja geriausias estų operos koloraturinis sopranas MAREK PANK • Latvių žymusis solistas VALDEMAR SALNA • Lietuvių mėgiamoji solistė PRUDENCIJA BIČKIENĖ • Akompanuoja garsus latvių muzikas VALDIS TREIMANIS • Bus išpildyta latvių, estų ir lietuvių kompozitorių kūriniai ir garsiųjų Verdi, Puccini ir Leoncavallio operų arijos ir duetai.

Po koncerto gros BALIO PAKŠTO ORKESTRAS
Pradžia 4:00 val. po pietų
★
Bilietų kaina $1.50

Siegler
PATENTED AUTOMATIC

GAS HEATERS

Galite apžiūrėti visų modelių pečius

MŪSŲ ĮRENGIMUS PRIPAŽINS GAS CO. INSPEKCIJA.

Sudėsime visus vamzdžius į jūsų sienas ir duosime Jums

Vienerių metų aptarnavimo garantiją

Apšildymo patarimai veltui

Užeikite, parašykite arba patelefonuokite mums apie savo apšildymo problemas. Mūsų patyrę inžinieriai noriai pagelbės Jums praktiškai ir pigiausiai išspręsti Jūsų problemas.

OGDEN STOKER SALES & SERVICE

1314 WEST GRAND AVENUE

Phone: SEeley 3-7112-3

Hours: 9 to 5:30 Daily — Mon. and Thurs. 9 to 9

Moving Moving

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.

NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE Co.

4181-83 ARCHER AVE.

Tel.: LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Tel. VI 7-7747

Savings Insured to $10,000.00 by F. S. L. I. C.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, — TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAFAYETTE 3-8248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & CO.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
ARCHER CURRENCY EXCHANGE
3-6300

Joseph D. Lohman

Joseph D. Lohman, Demokratų kandidatas į Cook kauntės šerifus, pasiėmė uždavinį siekti tos įstaigos vadovybės, kad ji vėl priklausytų patiems žmonėms.

Jo tarnyba valdžioje buvo viešai pripažinta (rugpiūčio 17 d. 1954 m.), kai jam tapo įteiktas garbės ženklas Medal of Freedom. Šią pagarbą jis užsitarnavo 1953 metų rudenį ir žiemą eidamas civilinio patarėjo pareigas Jungtinėms Tautoms ryšium su repatriacija karo belaisvių Korėjoje. Ponas Lohman gavo atžymėjimą prezidento autorizuotu įsakymu už pasitarnavimą Korėjos belaisvių repatriavimo klausimais.

Dokumentas, pavadintas "Freedom of Choice", taip pat priskaitomas p. Lohman'o nuopelnui iš to paties laikotarpio. Jo tikslus ir faktais paremtas turinys apie Jungtinių Tautų laikyseną labai daug pagelbėjo komunistų propagandai sunaikinti šiuo klausimu.

Joseph D. Lohman gimė New Yorko valstybėje 1910 m. gruodžio 31 d. Pradinę ir aukštesniąją mokyklas išėjo Denver'yje, Colorado.

Savąjį B. A. laipsnį gavo iš Denverio universiteto 1930 metais. Nuo tų pačių metų tęsiasi ir jo dėmesys kriminologija. Iš Denverio jis persikėlė į Wisconsin universitetą. Čia gavo M. A. laipsnį 1931 m. Be to, jis gilino savo studijas Chicagos universitete 1931 ir 1932 metais. Ir čia gilino savo žinias kriminologijoj.

Šalia to, jis tapo autoritetu švietimo, sociologijos ir darbininkų — menedžerių santykių srityse.

Nuo 1939 iki 1943 metų jis buvo Chicagos universiteto sociologijos instruktorius ir profesorius bendradarbis (associate professor).

Ponas Lohman buvo steigėjas Southern Police Institute mokyklos mieste Louisville, Kentucky, ir dabar yra jos mokytojų štabo narys. Tai yra mokykla policijos pareigūnams, tarnaujanti kaip pavyzdys visam kraštui.

1949 m. sausio mėnesį jis nukreipė savo dėmesį į problemą, kuria jis domėjosi eilę metų. Paėmė pirmininko vietą Chicagos universiteto komisijoje, kuri ruošė rekomendaciją Illinois valstybės paroliaus sistemai pakeisti. Raportas buvo įteiktas ano meto gubernatoriui Adlai Stevensonui. Spalio mėnesį tų pačių metų p. Stevenson pripažino Lohmano sugebėjimus šioje srityje ir paskyrė jį State Division of Correction pirmininku. Vėliau ši įstaiga buvo pavadinta Parole and Pardon Board.

Dienraštis The Chicago Daily News taip pasisakė apie šį dalyką: "Paskirdamas Joseph Lohman'ą Paroliaus Tarybos pirmininku, gubernatorius Stevenson įtraukė dar vieną įžymų nepolitinį specialistą į ilgą sąrašą kitų nepolitinių specialistų, kurie sutiko tarnauti valstybei".

1952 m. rugpiūčio mėnesį buvęs prezidentas Harry S. Truman paskyrė p. Lohman'ą vadovauti Nacionalinio Kapitolio planavimo komisijai. Tai vieta, kurioj p. Lohman išbuvo iki 1953 m. lapkričio mėnesio. Jis ir dabar tebėra tos komisijos narys.

Pono Lohman'o tarnybai Jungtinėms Tautoms Korėjoje pasibaigus, laikraštis The Christian Science Monitor komentavo (1954 m. kovo mėnesį):

"Joe Lohman suįdomina mąstančiuosius piliečius ar kalbėdamas kaip kriminologas, ar sociologas, ar, kaip dabar, analizuodamas bendruomenės protinį lygį.

"Jį gerbia abiejų partijų aukštieji atstovai. Jį paskyrė Nacionalio Kapitolio planavimo komisijon buvęs prezidentas Truman, jį laiko šiame darbe ir prezidentas Eisenhower."

Joseph D. Lohman kandidatuoja į Cook kauntės šerifus. Šerifas turi dėti visas pastangas kriminaliniams nusikaltimams sulaikyti. Pirmoje eilėje stovi jaunuolių nusikaltimai, čia pat rasinės problemos ir eismo potvarkiams nusikaltimai. Ne mažesnės svarbos yra kova su organizuotu kriminalizmu. Reikia šalinti pikto šaknis.

Ponas Lohman darbuosis su visomis grupėmis, kurios gali padėti pastebėti ir pašalinti sąlygas stumiančias į kriminalinius nusikaltimus. Jis kovai su jaunių nusikaltimais numato ir jaunuomenės projektus ir kooperavimą su Šeimos Teismu. Jo programoje yra realistiniai potvarkiai vieškelių saugumui.

Jau praktikos įrodyti darbingumo metodai žada daugiau ir geresnių rezultatų už taksų mokėtojų dolerį p. Lohman'o priežiūroje.

Joseph D. Lohman yra vedęs, turi dukterį Barbarą, šiuo metu aukštesniosios mokyklos mokinę, kuri smarkiausiai darbuojasi, kad jos tėvas būtų išrinktas į Cook County šerifus.

Lohhman'ai gyvena adresu 4804 Woodlawn Avenue, Chicago. —Sk.

Kviečiame paminėti Dr. Joną Šliupą

Spalio 21 dieną Lietuvių Auditorijoje įvyko lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimas lietuvių tautos darbuotojo, aušrininko Dr. Jono Šliupo mirties 10 metų sukakčiai paminėti.

Pasitarime dalyvavo Dr. Jono Šliupo Biografijai Leisti Komiteto nariai, Šviesos sambūrio atstovas, Tautinio Sambūrio, Liet. Atgimimo Sąjūdžio, Tautininkų Sąjungos, Studenčių Skaučių Korporacijos ir kitų organizacijų atstovai.

Susirinkusieji nutarė, ruošti plataus masto minėjimą, kuriame būtų pagerbtas Dr. Jonas Šliupas, kaip lietuvių tautos žadintojas,, kovotojas už laisvę, aušrininkas, rašytojas, mokytojas, organizatorius, patarėjas. Minėjimas turės būti plataus masto, nes ruošėjai priklauso įvairioms grupėms.

Susirinkusieji buvo tikri, kad prie šio minėjimo noriai prisidės visa eilė lietuviškų organizacijų. Jie nutarė dar kartą susirinkti lapkričio 5 dieną, kad visos suinteresuotos organizacijos galėtų pasiųsti savo atstovus, iš kurių būtų sudarytas komitetas. Šiuo kviečiame organizacijas lapkričio 5 dieną siųsti atstovus į Lietuvių Auditoriją. Posėdis prasidės 7:30 val. vakaro.

Iniciatoriai

KAZIMIERAS DAMANSKIS

Mirė 1954 m. spalio 26 dieną, 9:30 val. vakare, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskr., Navarėnų parapijoje ir mieste.

Amerikoj išgyveno 42 metus.

Paliko nuliūdę: brolis Antanas, pusbrolis Antanas Laurinaitis ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Laidotuvėmis rūpinasi Jennie Rumbutis, 4337 So. Halsted St. Tel.: KEnwood 8-3894.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 South Lituanica Ave.

Šeštadienį, spalio 30 dieną, 8:30 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Kazimiero Damanskio giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Brolis, Pusbrolis ir kiti Giminės, Draugai ir Pažįstami.

Laid. direkt. A. M. Phillips. Tel.: YArds 7-3401.

THIS OFFICE NEEDS BANKING EXPERIENCE

Elect Herbert C. PASCHEN COUNTY TREASURER

DEMOCRATIC VOTE NOV. 2

ADOMAIČIO MIRTIES METINĖS

Spalio 23 d. pereitais metais negailestingoji mirtis pakirto jauno, 24 m. amžiaus, Leonardo Adams-Adomaičio gyvybę.

Buvo vedęs, bandė savarankiškai kurtis, viliojo jį šviesi ateitis. Atėjo liga, paskui mirtis, ir viskas žuvo. Mirusieji nesikels, o gyvieji turi gyventi. Vyras ar žmona susiranda kitą, bet tėvų liūdesys neapleidžia. Adomaičiai liūdi ir liūdės savo mylimo Leonardo, kuriam kapinėse pastatė ir gražų paminklą.

Spalio 23 d. metinės sukakties proga tėvai užsakė pamaldas Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Jau 7 val. rytą susirinko maldininkų nemaža. Motina bent tuo buvo patenkinta. Bet giliai širdy liūdesys ruseno. Aišku, tėvų meilė ir žmoniškumas, nors kitur pasauly taip trūksta to žmoniškumo. D.

—**Prieš perkant,** laikrodį Omegą ar Cimą, pianiną, rekorderį ar patefoną, foto, radio aparatą, rašomą ar siuvamą mašiną verta pasiteirauti pas J. KARVELĮ, 3322 South Halsted St., Chicago, Ill., tel. YArds 7-0677. Sk.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Moksleivių Tautinio Ansamblio repeticijos vyks šia pastovia tvarka: ketvirtadieniais renkasi jaunieji choristai 4:30 po pietų, tautinių šokių šokėjai 5:30 po pietų; penktadieniais: 5 val. po pietų vyresnieji choristai, 6 val. po pietų vyresnieji tautinių šokių šokėjai; šeštadieniais: 3 val. po pietų kanklininkės ir 4 val. po pietų lumzdelių grojikai.

Marge's Beauty Salon
(NAUJA VADOVYBĖ)
MARGE PARMENTIER, savininkė
Nuolat dirba:
NELLIE, MARIE, BETTY
Kerpame plaukus, juos šukuojame ir padarome pusmetinę. Dažome.
Atdara pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir šeštad. nuo 9 iki 6, ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9.
3312 W. MADISON STREET
NEvada 8-2213 — 2214

Twelve-o-Five Lounge
Nuolatinis pasilinksminimas — šokiai
Bill Perlette Trio su McKay ir Johnny the Walking Man vaidina visą laiką.
RAYE CHARLES TRIO
VOKALISTAS JAN PALMER
1205 West 69th Street
netoli Racine Ave.
STewart 3-8888
Limuzinas jūsų dispozicijoje.

†

VINCENTAS BORUS
2614 West 47th Street

Mirė 1954 m. spalio 26 dieną, 11:30 val. ryte, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Mažeikių apskrity, Akmenės parapijoje, Kadių kaime.

Amerikoj išgyveno 48 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Kristina (pagal tėvus Krasauskaitė), duktė Stella Shimaitis, žentas Simon ir anūkė Simone; sūnus Barney, jo žmona Naomi, brolis Jonas, jo žmona Agnieška ir jų šeima; švogerka Martha Masulis, jos vyras Alphonse ir jų šeima; artimi giminės: Ona Root ir jos vyras John, Sophie Worth, jos vyras Mike ir jų šeimos; Josephine Gužauskas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Lietuvoje liko 2 seserys ir 1 brolis.

Priklausė Žemaičių Klubui, Uteniškių Klubui ir Žagariečių Klubui.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Šeštadienį, spalio 30 dieną, 8:30 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Vincento Borus giminės, draugai ir pažįstamieji nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Duktė, Sūnus, Brolis, švogerka ir jų šeimos ir kiti Giminės, Draugai, Pažįstami.

Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis. Tel.: YArds 7-1741.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

STEPONAS G. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

JONAS LEONAS

BOLŠEVIKIŠKAS LIETUVOS VERTINIMAS

Iš spaudai parengto "Lietuvių Archyvo" V tomo

(Tęsinys)

1) Partinių komitetų vadovus užkamuoja bėgamieji reikalais. Vieton to, kad sistematiškai kontroliuotų valstybines įstaigas bei ūkines įmones, gyvai padėtų pirminėms partorganizacijoms, tie vadovai susižavi posėdžiavimais, įsivelia į antraeilius darbus, apleisdami, kas svarbiausia — politiniai auklėjamąjį darbą tarp gyventojų ir partijos narių.

2) Visai silpnai (o kai kuriose vietovėse ir visai blogai) vykdomas partiniai masinis darbas tarp ūkininkų. Kai kuriose vietovėse agitaciniai propagindinio darbo turinys neatitinka atskirų gyventojų grupių lygį bei paklausą.

3) Spaudos propaganda — laikraščiai ir populiarios brošiūros į kaimo vietoves patenka labai ribotais kiekiais.

4) Partinių organizacijų vadovai yra reikalingi nuolatinio instruktavimo, savitarpinio partinio ir masiniai politinio darbo prityrimais pasikeitimų.

Rekognoskuotės ruožo rajonuose komsomolo organizacija turi 165 pirmines organizacijas su 5934 nariais.

Daugumas komsomolo organizacijų yra miestuose ir miesteliuose, ir komsomolas kuomažiausiai apima kaimo jaunimą. Daugelio komsomolcų (komjaunuolių) tarpe nemaža stachanoviečių, įmonių, dvarų, krautuvių komisarų, įstaigų ir organizacijų vadovų. Tačiau visa eilė komsomolo organizacijų atrodo esančios silpnesnės už partines organizacijas.

Taip, Kėdainių komsomolo apskrities komitetas nežino priminių organizacijų skaičiaus. Pastarosios verda nuosavame padaže, neturėdamos instruktavimo ir gyvos paramos. Todėl nėra atsitiktinumas, jog Josvainių valsčiaus komsomolcai yra užsiėmę kiekvieną sekmadienį šokių vakarų organizavimu, ir daugiau nieko neveikia. Komsomolcų ir nesąjunginio jaunimo politinis auklėjimas nėra organizuotas.

Panevėžio komsomolo ukomas (apskrities komitetas) be patikrinimo davė sutikimą atidaryti formaliai Smilgių miestelyje komsomolo organizaciją. Vėliau paaiškėjo, jog tos "iniciatyvinės grupės" asmens buvo šauliai, kurie stegėsi prisidengti komsomolcų vardu ir atkurti savo organizaciją. Šitokią šaulių užmačią atidengė partijos ukomo sekretorius.

Komsomolo organizacijos yra reikalingos rimtos paramos, ypač nustatant organizacijos vidaus ir politiniai auklėjimo darbo gaires.

5. Profsąjungos

Nuo sovietų valdžios Lietuvoje paskelbimo suorganizuotas Profesinių Sąjungų Centrinis Sovietas, kuris yra Kaune. CS ir pačių darbininkų iniciatyva, suorganizuoti 28 profesiniai sovietai, kurie apima Kaune svarbiausias gamybos šakas bei darbininkų ir tarnautojų tarnybinę veiklą.

Panašiu principu suorganizuoti ir apskričių profesinių sąjungų komitetai. Iš viso apskrityse 1940 rugsėjo 1 buvo 34.694 profsąjungų nariai, o Kaune — 58.772 nariai, iš viso mieste ir 10 apskričių — 92.460 profsąjungų nariai. Profsąjungų sąstatą apskritimis žiūr. priede — nr. 14.

Profsąjungų darbo esama žymių trūkumų, būtent:

1) Daugelio fabrikų bei įmonių darbininkai siekia padidinti sau atlyginimą už darbą, o darbo našumą žemina. Tokios nukniaukiamosios (rvaceskije) nuotaikos pastebimos tarp Kauno elektros stoties, "Metalo" — fabriko ir kitų įmonių darbininkų, o profkomai su tokiais reiškiniais neišvysto pakankamos kovos".

2) Dėl to jog daugelis įmonių komitetų nežino savo pareigų, tai komitetai kai kada stoja prieš administraciją, o kartais net ją patys pakeičia. Taip, pavyzdžiui, Kauno popierio fabriko darbininkai savo visuotiniame susirinkime nutarė: "meisterį, reikalaujantį darbo disciplinos ir pilno darbo laiko išnaudojimo pervesti į juodadarbius", o vėliau visuotiniam susirinkimui statė klausimą atleisti meisterį iš fabriko.

3) Daug dar yra neaiškumų organizaciniais klausimais: dėl narių ir nario mokesčių, profesinių organizacijų teisės, profsąjunginių komisijų darbo ir sąjungos nario pareigų. Daugiausia nario mokestis neišreikalaujamas, ženklai įnašus atžymėti nėra įvesti; kai kurios organizacijos įnašus ima savo nuožiūra, o todėl yra galimi profsąjungų lėšų piktam panaudojami.

Daugumos darbininkų aktingumas ir susipratimas teikia prielankias sąlygas jų dėmesį sukoncentruoti į tokius klausimus, kaip spartus organizacinis susivienijimas į profsąjungas, darbo našumo pakėlimas socialistinio lenktyniavimo ir spartuoliškumo pagrindais, visuomeninio darbo, mokymosi ir poilsio normalių sąlygų aptikrinimas, kitos visuomenės organizacijos, kaip štai, MOPR, bedievių sąjunga, ROKK ir OSO tebėra organizuojamos.

6. Bažnyčia, dvasininkai ir jų veikla

Lietuvos gyventojai religiniais įsitikinimais pasiskirstę šitaip:

Katalikų	1.739.393	85,72%
Izraelitų	155.125	7,65%
Liuteronų	66.578	3,28%
Sentikių	32.149	1,59%
Stačiatikių	22.925	1,13%
Evangelikų reformatų	10.673	0,53%
Mahometonų	1.107	0,05%
Baptistų	379	0,02%
Karaimų	155	0,01%
Kiti religiniai susivienijimai	464	0,02%
Nenurodytų tikybų	18	0,00%
Iš viso	2.028.971	

Pagrindinė valstybinė religija yra Romos — Katalikų religija. Antraeilės — izraelitų, liuteronų, stačiatikių, sentikių ir kitos.

Gyventojų tamsumas, užguitumas ir mažas raštingumas čia sudarė prielankią dirvą religijai ir dvasininkų veiklai. Vyresniojo amžiaus gyventojai ir moterys, ypač kaimuose, nepaprastai religingi. Liaudžiai laikyti religiniame apsvaigime po visą Lietuvą yra išplėstas bažnyčių, sinagogų, kirchių, cerkvių, vienuolynų tinklas.

Iš viso esama: 1) katalikų maldos namų — 891, jų 678 bažnyčios ir 213 koplyčių, kurias aptarnauja 1.346 kunigai. Be to, yra 15 vienuolynų, kurie turi miestuose ir miesteliuose 23 uždaras maldos įstaigas. Juose laikoma 1.200 abiejų lyčių vienuolių.

2) Žydų sinagogų yra 521, jas aptarnauja 222 rabinai.

3) Liuteronų kirchių — 39, jas aptarnauja 41 pastorius.

4) Stačiatikių cerkvių — 45, jas aptarnauja 88 popai.

5) Sentikių cerkvių — 61, jas aptarnauja 59 dvasininkai.

6) Yra 3 dvasinės seminarijos (Kaune, Telšiuose ir Vilkaviškyje) su 35 dėstytojais ir 200 klausytojų.

Be to, plačiai yra išvystyta įvairių religinių sektų ir susivienijimų veikla bei įtaka — evangelikų, babtistų, adventistų, ir kitų. (Bažnyčių ir cerkvių tinklas 10 apskričių žiūr. nr. 13).

(Bus daugiau)

Budriko radijo programa

Pasiklausykite šį vakarą Budriko radijo programos iš stoties WHFC, 1450 kil., nuo 6 iki 7 val. Girdėsite gražių lietuviškų dainų, kurias sudainuos Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazis. Jam akompanuos radijo orkestras.

Šias programas duoda Juozo Budriko namų rakandų, televizijų ir auksinių daiktų krautuvė Chicagoje, 3241 S. Halsted St.

O. P.

GESO LEIDIMUS TURINTIEMS

Patariama Pasinaudoti Siegler Pečiais

SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dumplės. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo 1 iki 6 kambarių. Turime baltą virtuvinį stilių.

Visi Siegler pečiai gazo kompanijos inspekcijos bus užtikrintai pripažinti

Guaranteed Electric Appliance and Furniture Company

2876 W. Cermak Rd. BIshop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

30 METU SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dargaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 veliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų. Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So 49th Court, Cicero.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. Z. RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 WEST 69th STREET
Telefonas: REpublic 7-2290
VAL.: Šiokiadieniais, išskyrus pirm., nuo 10 val. iki 12 val. ryto ir nuo 5 val. iki 8 val. vak. Pirmad. tik nuo 5 iki 8 vak. Šešt. nuo 10 iki 12 ryto.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p. šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. SAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS.
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv
Kasdien 6-8:30, išskyrus treč. ir šešt
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 6—8:30, antr. ir ketv. 1—3, šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

Orthopedas - Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūroms įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t.t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA,
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir tolire-gystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

REUMATIZMAS
Gydytojų ir ligoninių ilgus metus tyrinėta ir dabar rekomenduojama naujoji žalia AMERPOL tablėtė skubiai Jums sumažins skausmus. Artritį ir reumatizmą turintieji pajus lengvatą sutinusiuose ir paraudusiuose kojų, kelių, pirštų bei nugaros sąnariuose bei raumenyse. Nors Jus skausmai ir ilgai kankino, ši naujai pagamintoji AMERPOL sumažins Jums skausmus. Tik $3.50 už 100 tablečių. Jas galit gauti savo vaistinėj arba besikreipiant į AMERPOL, 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

NERVINĖ
Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų. isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

Kiekvieną dieną ten rasite ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur ji galėsite gauti, į kurį reikia kreiptis.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

"Nežiūrėkite, ką jie sako, bet..."

W. L. Runzel, kuris yra respublikonų kandidatas į Cook apskrities viršininkus, turi firmą, 4727 W. Madison, kuri aprūpinanti elektriniais laidais gemblingo mašinų dalis.

Runzel savo priešrinkiminiame atsišaukime, tarp kitko, sako, jog jis, jei būsiąs išrinktas į apskrities viršininkus, per 6 mėnesius apvalysiąs apskritį nuo gemblingo, prieš kurį pradėsiąs tuojau masinį puolimą, o jei ne, tai jis po 6 mėnesių pasitrauksiąs iš įstaigos.

(Skaitytojai atsimins, kad ir Babb, dabartinis apskrities viršininkas, prieš rinkimus savo laiku teigė, jog jis išnaikinsiąs gemblingą apskrityje.)

Dirbtinio apvaisinimo problemos

Chicagos advokatų sąjunga suruošė viešus apklausinėjimus ryšium su klausimais, kurie kyla dėl kūdikių, gimusių iš dirbtinio apvaisinimo.

O tų klausimų esama visos eilės: ar dirbtinis apvaisinimas yra neištikimybės apraiška? Kokios čia yra teisės ir etinės pareigos gydytojų? Kas yra tuo būdu gimusio kūdikio tėvas?

Šiame apklausinėjime liudijęs Holman, Amerikos medicinos draugijos advokatas, pareiškė, jog reikėtų šiuo klausimu surinkti nuomones gydytojų, kunigų, prieš ruošiant įstatymo sumanymą.

Įvairius klausimus ryšium su dirbtiniu apvaisinimu kelia jau pats gyvenimas. Mrs. Doornbos iš Forest Park iškėlė teisme bylą prieš savo 48 m. amžiaus vyrą George, teigdama, kad jos sūnus, 5 m. Dovydas, esąs gimęs dirbtinio apvaisinimo keliu, todėl ji reikalaujanti skyrybų. Ji teigia, jog niekas čia nekaltinamas, bet tik kad sūnus esąs "jos vienos".

Veikė lenkų pogrindyje

Maria Laskowska Polish Arts klube skaitė čia paskaitą apie lenkų literatūrą.

Ji gyvena Milwaukee, kur jos vyras yra Marquette universiteto biochemijos profesorius. Maria Laskowska yra atvykusi į JAV 1945 iš Vokietijos, kur ji nacių buvo uždaryta koncentracijos stovykloje ir paskui Vakarų armijų buvo išlaisvinta. Ji buvo suimta už dalyvavimą lenkų pogrindyje vokiečių okupacijos metais ryšium su Varšuvos sukilimu, kuriame ir ji dalyvavo.

Pirkite JAV taupymo bonus.

Kodėl pasirenkame demokratus?

Lapkričio 2 d. įvyksta visos šalies plotu rinkimai.

Visų piliečių ne tik privilegija, bet ir pareiga nueiti į savo apylinkę ir balsuoti už tą partiją ištisai arba už kandidatus, kurie jūsų ar mano supratimu jūsų ar mano interesams artimesni.

Jei aš būčiau banko prezidentas arba toks turčius, kuris gyvena iš palikimų ar nuošimčių, aš turėčiau būti respublikonas ir už respublikonų partijos kandidatus balsuočiau.

Bet kadangi mano asmens interesai sutampa su daugumos paprastų darbo žmonių interesais, aš pasirenku demokratų partiją su garbingu Nr. 1 senatorium Paul H. Douglas priešaky.

Balsuosiu ir už demokratų partijos išstatytus kandidatus į teisėjus Joną T. Zurį ir Alfonsą Wells.

Kokšių Jonas

Trijų tautų koncertas

Trys tautos vienu keliu sueis į Lietuvių Auditoriją šių metų spalio (Oct.) mėn. 31 dieną paklausyti puikaus koncerto, kurį atliks lietuvių, latvių ir estų dainininkai. Dalyvauja: estų operos koloratūrinis sopranas Maret Pank, latvių operos solistas Valdemars Salna ir lietuvių solistė Prudencija Bičkienė. Akompanuoja Valdis Treimanis.

Programos pirmojoje dalyje bus atlikta lietuvių, latvių ir estų kompozicijos, o antrojoje dalyje operų arijos ir duetai.

Po programos gros Balio Pakšto orkestras. Pradžia 4 valandą po pietų. Biletų kaina $1.50. **K.**

Tariasi dėl vandenilio bombos nuopelnų

Teller ir Fermi, du žymiausi Amerikos atomo mokslininkai, čia aiškinosi Amerikos mokslininkų tarpe nuomonių suskilimą dėl to, kas yra daugiausia nusipelnęs vandenilio bombos pagaminime.

Jųdviejų pasitarimai buvo Albert Merritt Billings Memorial ligoninėje, kur šiuo metu guli Enrico Fermi, dabar Chicagos universiteto mokomojo personalo narys, laikomas žymiausiu pasaulio branduolio mokslininku. Edward Teller, gimęs Budapešte, yra dabar Californijos universitete, kartais vadinamas "vandenilio bombos tėvu".

Norima, kad Teller pats pasakytų, kiek kieno nuopelnų vandenilio bombos pagaminime. Anksčiau Fermi yra pareiškęs, kad teigimas, jog Teller vienas būtų galėjęs pagaminti vandenilio bombą, esanti nesąmonė. Esą, apie 95% darbo buvę padaryta Los Alamos laboratorijose, kurias pats Teller yra kritikavęs.

Teller svarstąs, ar jam rašyti straipsnį apie vandenilio bombos pagaminimą, nes tai vėl galėtų tapti ginčo dalyku. Fermi esąs davęs jam tam tikrų patarimų, nes jis jaučiąs, kad reikia nuraminti ginčus mokslininkų tarpe ryšium su nuopelnais, kurie tenka vandenilio bombos gamintojams. Vienas savaitraštis pasiūlė $5,000 už dalyką nušviečiantį straipsnį.

Sumažino valandas gaisrininkams

Miesto tarybos finansų komisija pasiūlė sumažinti gaisrininkams savaitės darbo valandas iš dabartinių 67½ į 56. Taip pat siūloma padidinti pagrindinį atlyginimą iš $4,725 iki $5,200. Pasiūlymas, paremtas AFL ugniagesių unijos reikalavimais, dar turės būti priimtas tarybos pilnaties posėdyje lapkr. 4 d.

"Pirmyn" kviečia pas save

Jau daugumai, manau, žinoma, kad ateinantį šeštadienį, spalio 30 d., 7:00 val. vak., mūsų "Pirmyn" choras Lietuvių Auditorijoje ruošia mums labai jaukų draugišką vakarėlį.

Mūsų priedermė atsilankyti į jį, sudaryti malonią nuotaiką ir priduoti daugiau ūpo choro nariams tęsti tam gražiam darbui. Visi žinome, kad palaikyti lietuvybei svarbus vaidmuo tenka dainai. Bet choras be mūsų paramos, aišku, negali gyvuoti. Tad visus prašau šį šeštadienį pasižymėti, atidėti į šalį visus pobūvius ir atvykti pas pirmyniečius. Ten bus dainų, šokių įvairiausių, o taip pat bus ypatingai malonu susieiti, paspausti vienas kitam draugiškai ranką ir vienas kitą pavaišinti saldžiosios stikleliu.

D. M.

RUDENINIS NAUJIENŲ VAKARAS
Lapkričio 14 dieną
Sokolų salėje
2337 So. Kedzie Ave.
Čiurlionies Ansamblis
atliks puikią programą

★ ★

UŽTIKRINTAI kaip kad žinote savo vardą

Užtikrintai, kaip žinote savo vardą, galite būti užtikrinti, kad Seagram's yra didžiausias vardas degtinėje. Ji turi taip švelnų, taip malonų skonį, kad ją pasirenka daugiau žmonių, negu antrosios ir trečiosios vietos markes paėmus kartu.

These are the 7 most popular first names in the U.S.A.

William
John
Robert
Charles
David
Michael
James

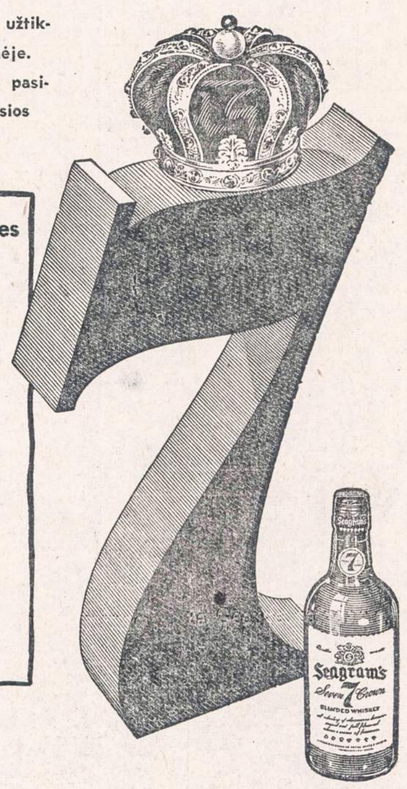

Tark Seagram's ir buk UŽTIKRINTAS

Seagram-Distillers Company, N. Y. C. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits.

Nuo šių metų lapkričio 1 dienos pradedame gaminti lietuviško skonio šokoladinius **saldainius "Birutė".**

"Birutė" bus platinama visoje Amerikoje—Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir Pietų Amerikoje.

"Birutė" bus siunčiama taip pat į **Europą.**

"Birutės" saldainiai įpakuojami į lietuviško stiliaus spalvotas dėžutes.

"Birutės" saldainių dėžių viršelius piešė prof. V. K. Jonynas.

Spausdino vienintėlė Amerikoj lietuvių litografinė spaustuvė PATRIA, Stamford, Conn.

BALTIC CO., P. O. Box 96, 337 Union Ave., Brooklyn 11, New York
Telefonas: EVergreen 4-1232

Rinkime BEARDSLEY į ASESORIUS

Grenville Beardsley yra republikonų kandidatas į Cook County asesorius. Jis ilgus metus atkakliai veda kovą už vienoda mokesčių uždėjimą visiem namų savininkam. Dabartiniu metu ne visi moka vienodus mokesčius.

G. Beardsley remia visa eilė organizacijų ir atsakomingų asmenų. Jojo vardas aukštai vertinamas Chicagos Bar Association narių tarpe, nes jis aktyviai dalyvauja visuomeniniame judėjime ir kelia aikštėn dabar esančius netikslumus.

Lapkričio 2 dieną patariu visiems balsuoti už Grenville Beardsley.
—John P. Holland.

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $3,700,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS lietuvis pardavėjas. Uždarbis iki $1,000 mėnesiui. Šaukit: GUnderson 4-1247, po 5 val. popiet.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

ŠEIMININKĖS
Reikės kiek virti valgį.
Suaugusiųjų, maloni šeima.
Savas kambarys, radijas.
Geras susisiekimas. Arti bažnyčių.
Turi kalbėti angliškai. Atlyginimas atviras (open) JUNIPER 8-8615

SKUBIAI restoranui reikalingos dvi patarnautojos rytinei pamainai ir indų plovėja. Teiraukitės 1743 S. Halsted Street. SEeley 3-9453.

REIKALINGA ofiso valytoja. Nepilnos valandos. SHULMISTRAS REALTY CO., 4004 S. Archer Ave. LA 3-6300

TARNAITĖS bendram namų ruošos darbui. Maža šeima. Nėra skalbimo. Turi būti patyrusi. Reikia paliūdymo. Savo kambarys. Evanstone. Telefonuokite: GReenleaf 5-8004.

TRUMPAI

* * *

— **K. Siliūno orkestras** grieš "Pirmyn" choro linksmavakary ateinantį šeštadienį, spalio 30 d., 7 v. v., Lietuvių Auditorijoje.

— **"Knygų Lentynos"** išėjo Nr. 7—8, skiriamas liepos — rugpiūčio mėnesiams. Šį vertingą Lietuvių Bibliografinės Tarnybos biuletenį ne tik mūsų kultūriniams reikalams, bet ir apskritai lietuviškosios kovos reikalui, sudarė bibliografas A. Ružancovas (602 Harvey St., Danville, Ill.) ir tarnybos tarėjas dipl. ekon. Br. Kviklys.

— **208 SLA Pirmosios Mot. Kuopos** žaidimo pramoga bus kitą ketvirtadienį, lapkr. 4 d., Dariaus — Girėno svetainėje. Bus daug gražių dovanų ir vaišių. Biletas viso $1.00. Pradžia 7:30 v. v. Rengimo komisija su pirmininke Helen Jakubauskas ir kuopos valdyba kviečia visus dalyvauti šiame linksmame pobūvyje.

— **Marquette Parko Balfo 5 skyriaus** valdyba spalio 24 dieną prie Gim. P. Šv. parapijos bažnyčios vykdė piniginį vajų Vokietijoje likusiems lietuviams sušelpti. Geros širdies aukotojai suaukojo $1084.96. Už aukas skyriaus valdyba aukotojams nuoširdžiai dėkoja. Pavardės bus paskelbtos vėliau.

— **Joan Frances Borisiūtė,** S. ir Pr. Borisų, 5142 S. University, duktė, šiomis dienomis grįžo iš gastrolių po Vidurinę ir Pietinę Ameriką, kur ji turėjo eilę koncertų. Dabar ji stengiasi patekti į Metropolitan Operą.

— **E. Petrokaitė - Rukuižienė,** 6501 W. 27th Pl., čia rūpinasi režisoriaus Ipolito Tvirbuto ir jo šeimos partraukimu į JAV. Jis dėl nesveikatos kuriam laikui turėjo pasilikti Vokietijoje. Jo kelionei apmokėti teatralai yra pasiryžę surinkti reikalingas lėšas.

— **Tautosakininkui Juozui Būgai** tautosakos rinkimo darbe padeda, vežiodama pas dainininkus ir pasakorius, p. Marija Kapočienė, gyv. 410 Main St., Lemont, Ill.

— **Agota Rumčikienė,** 56 m., daugiausia dainų padainavo J. Būgai Lemonte, Ill., kur jis neseniai rinko tautosaką.

—o—

— **Antanas Valukas,** kuris turi rezortą Townsend, Wis., šiomis dienomis, bedengdamas stogą, nukrito ir susižeidė. Tačiau tikisi greitai pasveikti.

— **Dr. S. Ambrozienė** yra pirmutinė lietuvė gydytoja, gavusi teisę praktikuoti Australijoje. Ji praeitą vasarą atidarė savo kabinetą Sydney mieste.

— **Vinco Krėvės** paminklui statyti komitetas yra išsiuntinėjęs aukų lapus įvairiems asmenims, kad jie parinktų šiam reikalui aukų. Tą rinkliavą norima baigti iki 1954 metų galo.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
WAlbrook 5-5699 (vak).

BRIDGEPORTE 6 butų po 4 kambarius. Labai geram stovyje mūro namas, 3 aukštų. 2 automobilių garažas ir puikus didelis lotas. Kaina $12,000. Savininkas duoda morgičius.

Prie Wood ir 49th gatvių 2 aukštų 4 butų mūro namas ir garažas. Kaina $16,000.

Prie 89-tos gatvės, tarp Mayfield Austin, 4 sklypai 120x125 pėdų už $1,200. Puiki vieta užmiesčio statybai.

P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

VA, TAI PROGA!
IR SU nedaug pinigų galite įsigyti medinį 4 butų namą, puikiam stovyje. 3 garažai. Geros pajamos, o kaina —netikėtina: tiktai $13,000.
So. Troy, prie 27-tos gatvės.
Mūrinis 2 butų namas su automatišku centraliniu šildymu. Uždari porčiai, garažas. Damen, prie 57th St. Kaina $18,500.
Mūrinis 2 butų (6 ir 7 kamb.) namas su didžiule biznio patalpa. Centralinis šildymas. Namas stipriai pastatytas ir geram stovyje. Cermak Road, prie Western Ave. $22,000.
Be to, turime keletą biznio sklypų Marquette Parke.
Ieškome namų pardavimui.

P. LEONAS
REAL ESTATE
7350 So. California Ave.
PRospect 8-0097

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

PARDUODU arba išmainau gazolino stotį, 2 butų medinį namą, mūrinį viešą garažą ir 110 pėdų sklypą.
BOulevard 8-0316

ŠTAI YRA GERAS PIRKINYS
3115 West 25th Street

2 butų mūrinis, platus lotas. Arti mokyklų, susisiekimo ir pirkimo centro. Tuoj galima užimti.
Matykite savininką 2-me aukšte.

BERWYN — Dailus 2 butų mūrinis 5 kamb. bungalow ir kamb. pastogėje. Automatinis alyva šildymas, platus lotas, šalia įvažiavimas. $22,900. Svoboda, 6013 Cermak. BIshop 2-2162

RENTING IN GENERAL
Nuomos

HOT SPRINGS, ARK.
BELMONT HOTEL
Renduojami kambariai, nebrangiai, nuo $5.00 ir aukščiau. Kambariai su visais patogumais. Lietuvis savininkas ir manadžeris.
Louis Kuklis, 242½ Ouachita Ave., Hot Springs, Arkansas. Phone 1234

IŠNUOMOJAMI 4 kambariai, pečiais šildomi. Karštas vanduo. Kreipkitės 2017 Canalport Ave., antras aukštas iš priekio. TAylor 9-7620.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

HOT SPRINGS, ARK.
parduodamas hotelis. Apartmentai, 24 kambariai su visais baldais. Renda $45 mėnesiui. Lysas yra 3 metų. Geros pajamos. Savininkas ir manadžeris
Louis Kuklis, 242½ Ouachita Ave., Hot Springs, Arkansas. Phone 1234

PARDAVIMUI delikatesų krautuvė. Butas užpakalyje gyvenimui. Nuoma $75 mėnesiui. Mažos išlaidos. Gera proga greitam pirkimui.
TOwnhall 3-9137

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

KAS iš Lietuvos aviatorių arba jų šeimų turėtų ir galėtų paskolinti fotografijų iš Lietuvos karo aviacijos gyvenimo. Taip pat, kas iš aukštesnio laipsnio karininkų turėtų ir galėtų paskolinti Lietuvos karininkų metrašti 1939 metų. J. Vaičeliūnas, 195 Drinkwater St., Sudbury, Ont., Canada

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

80 AKRŲ farma, namas ir tvartas. 123rd ir Bell Road. Priešais Šventos Šeimos Vila. Lemont 249-R-I.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

GAVOM gazą, todėl parduodam gerą stokerį. 2556 West 45th Street.